Do Võ Phi Hùng Cựu Hs Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE:
NGUYỄN VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE : 203
Adresse télégraphique:
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BẢN

	Nội-địa	Ngoại-quốc
Một năm	12 00	15 00
Sáu tháng	6 50	8 00
Ba tháng	3 50	4 50

BẢN LẺ MỖI SỐ... 0 05
Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

聞新省六 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES,
s'adresser à Saïgon:
aux Bureaux du Journal
rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
à Hanoi : aux Bureaux
du Trung-Bắc Tân-Văn
à Paris: chez M. M. Mayence & Cie
9, rue Troschet
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Tho, cheques và mandats gửi mua báo thì đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

TỎI YÊU CHỊ TỪ

Trước kia đã có nói từ « Lục-Tỉnh-Tân-Văn » với ấy « Nam-trung », cả hai, đều thuộc về ông Nguyễn-văn-Của làm chủ, hiệp nhau lại làm nên một từ « Nhựt-báo » đề hiệu cả « Lục-Tỉnh-Tân-Văn », thường ngày thường xuất bản một số, trừ ngày lễ và Chúa-nhựt. Ấy cũng vì hãy lâu chư-quí độc-giả bết lòng vì nghĩa, giúp cho Bổn-Báo thạnh hành, nên Bổn-Báo chẳng nệ gánh vát nặng-nề, hao của tốn công, rằng mở mang ra, để gợi trước là đền ân tri-ngộ cho chư-tôn và làm rõ rằng chở xứ sở: sau giúp ích cho nước, lợi cho dân, ngõ hầu cùng hưởng thái-bình. Văn-minh tấn bộ.

Báo thêm số, tự nhiên, giá phải đổi cao; tiếng Bổn-Báo, cũng vì ân người cũ, để cho những người đã mua năm mua tháng rồi mà chưa mãng, đặng tiếp báo theo như mới mà khỏi phải trả thêm tiền chi cả. Trừ ra người mới khởi mua, hoặc người cũ mãng kỳ rồi muốn mua lại nữa, thì phải trả theo giá mới định:

Một năm.....	12 00
Sáu tháng.....	6 50
Ba tháng.....	3 50

Còn người đã có mua đủ hai hiệu « Lục-Tỉnh-Tân-Văn » và « Nam-Trung », Bổn-Báo sẽ hưởn tiền mua « Nam-Trung », hưởn đủ mấy tháng còn dư lại.

Nhà báo chẳng đòi; cũng còn ở đàng Catinat, số 153-155-157, tăng lầu thứ nhứt như thường.

Vậy xin, từ đây, chư quí độc-giả có gởi tiền mua báo, cứ đề ngay cho:

Ông NGUYỄN-VĂN-CỦA
đàng Catinat, 153-155-157,

Còn bài vở đăng báo, thì đề ngay cho:
M. LÊ-HOÀNG-MƯU, Chủ-bút.

Lời dặn rõ rồi, xin chư-tôn ghi để.

Rốt đây, Bổn-báo còn mở lời trân-trọng, kính xin độc-giả niệm tình:

Từ trước, Nam-kỳ tuy có đủ thứ báo quốc-âm, song đều là tuần-báo, hoặc bán-tuần báo thôi, chưa thấy có « Nhựt-Báo » xuất hiện.

Nay Bổn-báo mở từ « Lục-Tỉnh-Tân-Văn » làm từ « Nhựt-báo », xin liệt-quí, vì ích chung, xum quây cho Bổn-Báo vững bền, cho rõ-ràng xứ sở.

LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN.

PHẢI BIẾT BẮT CHƯỚC

Tục rằng : Vạn sự khởi đầu nan. *mọi việc gì mới bày ra làm thì đều là khó, chẳng khác nào một đám rừng xanh-um, mà có người mới ruồng đám mới nựt đường vào ra, chi như được một bật chước thì là dễ muốn phần, là vì chẳng khác nào mình cứ nơi theo đấy mà ruồng đi tới. Người đã làm sẵn trước cho mình làm quang, nếu làm theo mà chẳng hơn người thì cũng cho là dở, đừng nói chi đến việc cho bằng người. Kia như việc hát cải-lương từ ngày* M. Tô *bày ra đến nay, thì thấy đâu đâu, tư-tình thành lớn cho đến thôn quê sông đã cũng nghe nói bắt chước việc hát cải-lương, làm cho tôi nhớ sực lại việc lập tiệm cà-phê lúc no, ăn ưn nhau mà bắt chước làm theo có một thứ, không thấy canh-cải khác chut nào.*

Nếu nói bắt chước, thì mình phải biết chước làm theo người đaỵ, là phải hay là quấy, đặng bắt chước hay là không, rồi sẽ bắt chước, mà hễ bắt chước thì phải bắt chước làm thế nào cho hay hơn người mới nên bắt chước cho, là vì việc khi của người bày ra, gương sáng đó sử coi theo mà làm, người sang too làm thế nào được toàn hảo toàn mĩ được, mà rằng không vừng chỗ nầy, sót chỗ kia, còn như mình bắt chước thì mình đã thấy chỗ vụng của người, mình cứ sửa lại cho khéo ; thấy chỗ sót của người, mình thêm cho đủ, thế ấy mình bắt chước làm mới hơn người, chớ cái nầy làm như chiên Panurge, *thấy người ta làm, như bắt cải-lương, ca, lị, ngâm và Fa bô, thì đua nhau bắt chước đã làm không hơn người, lại còn không bằng người, và không ngó là việc hát cải-lương là một việc rất nên quan hệ cho quốc-dân. Tuy việc ca bứt là một việc tiêu-khiển mà chơi, nhưng một câu tuồng mới sự tích, có thể làm lợi cũng là làm hại cho khán quan, chớ tưởng rằng không trong hề gì, nên muốn đặt tích chi thì đặt, câu tuồng chi không kể, miễng là bắt chước theo đặng như người, đặt được đong ca, đong ngâm, bao nhiêu là đủ. Bắt chước như thế là bắt chước hai, là vì bắt chước làm lâm sao mà cải-lương thành ra « cải bẻ xanh » thì chẳng phải là chẳng hai sao ?*

Ấy vậy, muốn bắt chước người trong việc gì cũng thế, cũng phải biết việc ấy lợi hại dường nào và phải chước làm làm sao cho hơn người, thì mới nên bắt chước và bắt chước như thế mới phải.

Trần-văn-Chim.

VIỆC SỔ SÁCH NHÀ BUÔN

NÊN LÀM BẰNG CHỮ PHÁP

Trong việc buôn bán thì sổ-sách là đều cần yếu thứ nhứt, dầu cho đối với việc tư-lợi của mình cũng vậy, mà đối với công-ký cũng vậy. sổ-sách đầu đó phải cho rành, chẳng những là sổ thâu-xuất của mình mà thôi, số thiếu đủ nghĩa là hoặc mình thiếu của họ bao nhiêu, của họ thiếu mình bao nhiêu, cũng lấy sự thành thiệt mà ghi vào sổ, nên Nhà-nước thấy sổ-sách của khách-trú, làm dâu đó không rành, bày ra kỳ tên (paragraphe) từ trương, làm như thế đặng cho nhà buôn khách-trú, không sửa đi bỏi lại được, chớ như khi trước, mỗi tiệm họ có mỗi thứ sổ, hoặc ba cuốn, nên mỗi lần nhà buôn nào lỗ-lã xin tin sổ-sách liquidation) cũng là bị thiếu nợ nần bị khánh tận (faillite) vào tin thì sổ-sách xét ra, thấy gian lận trong đấy nhiều khoản lắm. Cho đến đôi, mỗi lần tiệm bị hỏa-hoạn mà có bảo-kê họ đam đàm trao những sổ-sách gian lận khác.

Bởi thế, nên lúc no về *vụ bun quế* khi sở mật thám nhờ ông có *Klein* tiềm ra được mối lậu bắt cả đám, thì Nhà-nước muốn xét sổ-sách cả tháng mà không rõi, mà dầu có rõi đi nữa, trường xét như thế cũng chưa ắt rằng sổ-sách ấy làm thiệt hay chăng, là vì tiệm nào, tiệm nấy đều làm bằng chữ Tàu, làm sao Nhà-nước rõ thấu được, còn như giao cho người thông-ngôn Khách-trú tra xét thì ai dám chắc rằng thầy không tư-vị chăng ? Việc ấy cũng chưa ắt.

Vẫn tôi đã nói việc sổ sách là đều cần yếu thứ nhứt nên chớ chi các vị hội-viên phòng Thương-mãi và các vị quản hạ Hội-đồng nên nghiên-cứu vấn-đề nầy cho chính-chắn rồi xin cùng Chánh-phủ bước cả thầy những, kể từ hạng nào sắp lên, đều phải làm sổ-sách bằng chữ Quốc-ngữ, hoặc bằng chữ Langsa.

Nếu nói làm như thế, bất tiện cho nhà buôn Khách-trú, thì tôi xin đáp lại rằng không chi là bất tiện, là vì hiện giờ Khách-trú ở tại đây, có nhiều người biết chữ Langsa, họ đủ sức làm sổ-sách bằng chữ Quốc-ngữ cũng là bằng chữ Langsa, hãm tiện bề kiểm xét và trừ được mối gian lận.

Kia như tại Chợ-đũi trong một tiệm buôn, có một ẽ-xầm nọ bản buôn với người Langsa thì nói rõng tiếng Langsa, tin toàn cũng bằng chữ Langsa, còn với người Annam thì nói rõng tiếng Annam, đó chư-tôn, nghĩ đó coi may là 'một ẽ-xầm không đến nhà trường học, mà tin-toàn chữ Langsa còn được thay, huống nay Khách-trú đến trường học chữ Langsa rất nhiều, há khó gì mà làm sổ-sách bằng chữ Langsa không được hay sao ?

Tục-Mạch.

HỌC SANH TRUNG-HUẾ

ở Pháp

Thế nguy của học sanh Trung-Huế
Lấy việc người ti việc mình.
Gương sáng đáng noi :
Hội Bảo-trợ học-sanh.

Từ ngày Cách-Mạng dạp đổ nhà Thanh dựng nên Trung-Huê dân qươn đến giờ, người Trung-Huê nhờ những đồng anh-hùng tạo thời-thế cởi sạch nạn dân ách nước, người Trung-Huê gặp hồi vận nước mở mang, đều đang phất mình, dường như đặng vén ngức mây đôm thấy trời xanh, biết mình trể bước ; lật đật, kẻ thì cho con qua nước nầy, người thì gởi con sang nước kia, tầm sư học đạo. Từ ấy học-sanh Trung-Huê du học trong các nước kẻ biết ngăn bao, mà nhớt là từ buổi Âu-Châu nổi cơn khói lửa đến giờ ; lại cũng từ đấy, học-sanh Trung-Huê chẳng sang nước nào nhiều bằng sang học Pháp-quốc. Sau lại, Trung-Huê lại có lập hồi Pháp-Trung học hội ; cũng như hội bảo trợ học-sanh mà tôi đã bàn luận, ước ao trông thấy của đứng thượng-lưu trong đất Nam-Kỳ nầy, vì nước vì dân, mỡ lòng bác-ái, ra xướng lập, để giữ mối tương lai cho đoàn hậu-tấn. Hội Pháp-Trung ấy từ dựng nên đến giờ, an-ủi những bao gia phú hộ cho con sang Pháp. Chẳng những nhà có của mà thôi, hồi ấy làm đến đôi những trang sam-tử, thiếu-niên, không bản sản, mà cũng phấn chí bỏ xứ lìa quê qua Pháp. Nhờ vậy, hiện bây giờ, trừ những bọn học-sanh của Chánh-Phủ Trung-Huê gồm bao học-phí và học-sanh con nhà giàu, là bọn có sẵn trong các thành lớn, những học-đường lập để dưỡng nuôi ăn học, bên Pháp, còn thấy rải-rát trong các tỉnh-thành biết bao nhiêu là học-sanh ở ngoài, không chủ đường thân, tức là không dựng vào học đường để nuôi ở ăn rên lập, như bọn học-sanh con nhà giàu và học-sanh của nhà nước Trung-Huê gởi đến vậy. Bọn học-sanh ở ngoài đó, vì thấy cái phong trào thời đợi Văn-minh nầy, sự cạnh tranh rất nên kịch-liệt ; sự lần thối, thắng bại đều ở nơi đăng học thức mà ra, nên phấn chí ra đi, chớ không học-phí mà trong tay cũng không tiền bạc. Sang Pháp rồi mạnh trở nào trở nầy kiếm lấy chủ đường, kiếm lấy bề thế sanh nhai, ngày thì đi làm mướn làm thuê cho có tiền ăn, đặng đêm lần đò kinh-sử.

Xem lấy đó mà coi hồi hạn thanh-niên, là bạn đồng-chưỡng đồng-hương của tôi, là con nhà Annam, xem thế học-hành của người ta khốn khó là bao nhiêu, mà người ta biết vì học mà nên, vì học mà ích quốc lợi nhân, nên người ta không mỏi lòng ; đói khó cách nào cũng ráng theo mà học ; còn mình sao, lớp thì nhà-nước chiu học phí cho, lớp thì cha mẹ vất của ra cho, đầu phải tốn mấy ngàn mấy muôn, miễng con đặng nên danh, cũng vui thừa đó, sao mình lại đành thả trôi ? Chẳng sang Pháp thì chớ, hễ sang qua Pháp rồi thì chẳng chăm nom học hành, chỉ chăm về một đều xa-xỉ của tiền, chơi bời hoang-nguyệt. Người dưỡng ấy rủi cho nước nhà biết bao ; song rủi mà may ; may là may cho người hạn ấy, đêm lại từ xưa chưa mấy. Thật là phản ít lắm đó.

Nhất lại bọn học-sanh Trung-Huê rải-rát trong các tỉnh thành Pháp-quốc, lo làm mướn làm thuê cho có thể nuôi mình ăn học, từ ấy những may, xét ra trong cuộc thương gia kỉ-nghệ bên Pháp, có nhà máy, hãng nhà, xưởng nhà, trại nào mà không có người trong bọn học-sanh đây vào làm công ; vì người Pháp có tánh hay thương kẻ ngoại-quốc ly hương, mà nhứt là ly hương vì hàn học. Nhờ vậy trôi mấy năm nay, bọn học trò nghèo đó mới có hề thế ở an lần mỏ đạo thành. Rồi đâu lúc sau nầy đây, gặp hồi chợ-nhâu, cuộc thương mãi chẳng may ; mà hề buôn bán chẳng may, kỉ-nghệ từ nhiên khó chạy. Bởi cớ, mà nào hãng nào xưởng nào trại nào cũng hớt cùng hớt thy cho hớt tổn hớt hao ; làm ra một buổi công phu thì ngư vậy rồi, dân thợ trong xứ cần phải mất thế sanh nhai thay, huống chi là bọn học-sanh Trung-Huê đều là tay thiếu niên, lẽ nào cản lâm đặng.

Cũng phải bị hớt ra vậy chớ ! Dân thợ trong xứ bị hớt ra không sao, không đến đôi gì, duy có bọn học-sanh bị hớt ra, nghèo đói mà phải lỡ làm cơ hội. Không tiền ăn, có đàn mà học. Phải hồ ! Bấy giờ mạnh ai nấy bương-chải, kiếm-chác lấy mà đắp đổi cho qua ; phận ai nấy lo, không ai giúp cho ai đặng nữa. Tuy vậy mà lúc ban sơ cũng còn đề. Lần lần ngày lụn tháng qua, thế cùng lực tận dần rồi, trở nào trở nấy mới hết phương vùng vẫy. Tùng thết phải mời đủ hết các bản-ty-viên học hội mà bàn tính. Tính không ra kế chi, rốt lại phải cầu cứu nơi hội Pháp-Trung tại Pháp.

Hội Pháp-Trung, nỡ lòng nào để vậy mà xem cho đành chăng, phải xử lí tiền hội phát cho học-sanh đặp đổi. Số tiền phát cho mỗi trò bản đầu còn khá khá, sau hớt lần hớt hồi còn vừa đủ ăn : lâu ngày chẳng thấy hồi không phát nữa. Chẳng phải hồi không muốn chẩn cứu, ấy tại hồi hết tiền rồi. Tuy vậy mà học-sanh biết đi xin đâu ; hồi nói hồi thì mắc hổi, học-sanh cứ việc tới cửa cho lãnh mãi. Tùng thế, hội chẳng biết tính sao cho xong, phải chỉ thiệt cho học-sanh biết rằng tại thành Lyon có một cái trường Pháp-Trung, phải xuống đó mà xin là tốc. Đặng lúi, học-sanh mãng, kéo nhau tới thành Lyon ; chẳng đc đi tới nơi, gởi xin ra mắc ông đốc trường họ Từ, ngài không chịu tiếp.

Ngài nói không thể nào ngài giúp cho ở ăn được, vì chuyện tàu tới đây ngài phải tiếp một trăm học-sanh Trung-Huê sang học. Trường không còn chỗ dư. Học sanh không nghe — vì bụng đã thì tai điếc, lời nói phải thế nào cũng không thèm nghe — cự với ông đốc trường, nói rằng mình cũng có quyền ở đó. Ông đốc không biết sao, phải cầu ông giáo thọ Gourand tính giùm, mà, *theo như tin pộ tuyên-diện ngày 2 octobre*, ông Gourand, cũng chẳng biết tính sao giùm đặng. Tùng thết, ông đốc phải kêu dây-thép nói, hỏi cho bên sở trấn phủ hay. Rầy giờ mới tới phiên ông Tổng-thư-ký sở tuần-cảnh với một hai ông cò và linh qua, kiếm cớ giải hỏa hai đứng tính sao, mà rạng ngày lính vào dẫn hết bọn học-sanh vào lầy Monluc mà để ở. Học-sanh cũng bằng lòng cho, miễn biết mình có thể ở ăn nơi nữa.

Hiện bây giờ nhà sở Trung-Huê tại Pháp với ông Wood đang lo mở thêm chỗ trong trường cho bọn học-sanh ấy ở ăn. Cho đến ông Herriot là quan Đốc-lý thành phố Lyon cũng ưng lòng, duy còn một khoản bạc phí chưa biết lấy tiền nào mà bồi đắp. Ấy là chỗ yếu hơn hết đó. Nếu tính không xong, chắc sao cũng phải đãi hết bọn học-sanh nầy về nước.

(Sau sẽ tiếp theo)

Lê-hoàng-Mưu.

Thế-giới Tân-văn

Tàu đụng

Tin ở Luân-đôn (Hồng-mao) bao rằng chiếc tàu thư Breydel chạy đường Ostende (thuộc Bỉ-lợi thời quốc) qua Douvres (thuộc Anh-quốc) vào cửa sông Tamise là sông chảy ngang thành Luân-đôn kị xảm không thấy đương đi đụng chiếc tàu Salina của Na-uy-quốc (Norvège) chìm. Không đầy mười phút đồng hồ tàu Salina chìm mất. Hai người trương tiền cốn 19 người phải chết đuối. Như đây thép gió thông tin vào lớ cho nên có tàu đến cứu không thể thì sự hại còn nhiều hơn nữa.

Trong chiếc tàu Jan Breydel có anh tài-tử Kubelick thiên nghề đờn cầm violon. Kubelick thuật chuyện như vầy.

Lúc tàu gần đụng nhau thì Kubelick ngồi đứa cửa buồng mà xem sách. Xây nghe tiếng người xao xiếu xem lại thì hai chiếc tàu đã gần. Nhưng bên hành khách trên tàu Jan Breydel biết rằng thế nào cũng không khỏi đụng mà xem đường không rõi tri, chỉ bỏ không biết rõi đây hai chiếc mà chiếc nào chìm.

Bên chứng đụng thì không đầy 4 phút đồng hồ tàu Salina chìm ngầm. Bên tàu Breydel lật đật thả tàm bản xuống vớt người bên tàu Salina thì vớt được 12 người mạch lô tàu.

Hết lúc ấy trí của Kubelick thế nào thì người đáp : Tôi lẽ ấy tính-tào như thường, chẳng lo cho mạng sống tôi chút nào hết. Tôi tính có mới kể bảo-toàn cây đờn của tôi mà thôi, vì cây đờn tuy là vật nhỏ-mọn mà tôi xem nó vô-giá. Tôi mới lấy đồ gói-ghém lại 10-lần rồi buộc lại trên mặt cái phao đăng cho mà nổi lên để vớt.

Mà cây đờn của Kubelick thật là vật qui giá-đáng 25.000 livres sterling tính ra là 1.315.000 quan tiền tây.

Bội loạn bên xứ Irlande

Irlande là một cái cù-lao ở một bên cạnh cù-lao Anh-quốc. Tuy sáp nhập về Anh đã lâu nhưng mà lòng dân không phục. Mỗi đây đấy tên xưng độc-lập. Cuộc chưa hoàn thành cho nên trong nước còn lộn-xộn vì dân bồn-thổ không muốn cho dân Anh cai trị.

Mới rồi tại thành Belfast nổi loạn. Trái phá nổ liên thinh, 5 người chết 60 người bị thương tích.

Có một trái phá nổ ngoài đường mà không nổ. Một thằng nhỏ chạy lượm mà quang vô một đám đông người lân cho ai nấy chạy tứ tán. Mà chạy không kịp nên hai người chết và 4 người bị thương.

Phía bên đông thành Belfast đân đấy một cách rất tàn-nhẫn, cho đến đón-hà cũng giúp sức theo đem thuốc đan và nạp súng cho đồng-bang.

Thế rất nguy nên Nhà-nước phải đem binh đến đóng súng liên thinh (mitrail, leuses) và vào mấy đám đông người đăng giải tán.

Đông-Pháp Thời-sự

SAIGON

Ăn trộm trong thành Phảo-thủ

Có kẻ trộm trong kho thành Phảo-thủ trường đua hết 20 cái mền và 15 cái áo lính tập. Nghi cho một tên khách ở Cholon là kẻ chứa đồ gian nên bắt, xét nhà không có mòn chi và hỏi ra thì nó vô tội nên thả.

Lại nghe rằng một tên linh tập cang trong vụ nầy đã tự vận (thắc cổ) trong thành chiều bữa 9 tây, vì nó hay người ta kiếm nó, bồi cách ít giờ trước khi nó tự vận thì có một người linh mật thám lại biểu nó phải đợi tòa đòi hỏi.

Linh kin gái

Ng-văn-Văn, kêu Huỳnh-văn-Út, kêu Lê-văn-Văn, 32 tuổi, bồi, ở đường Testard số 17, xưng mình là linh kin xét giấy thuế thân hai người Annam, lấy giấy người ta rồi đòi phạt 4 cái. Phạt không đăng mà bị linh thiệt bắt anh vô, giải Tòa.

Đi xe kéo không trả tiền

Đặng-văn-Thọ, kéo xe keo số 327 có bớt rằng hồi 9 octobre, một chú bếp sơn đà kêu xe ý đi tới ý giờ chiều tới 6 giờ 45 ; kéo về tới nơi, chủ bếp vô thành đi mất, không trả tiền xe, mà nó không biết mặt người linh ấy.

Ăn trộm ban ngày

Thim Phước thị-Xuân, ở đường Jean Eudet, có rằng bữa 7 octobre, lúc sớm mai không biết ai trộm của trang vật giá 203 đồng

Trộm đồ

Một đứa gian tên ba chi không rõ, trộm đồ ở đâu không biết mà cầm hai cây đủ vải sanh sọc trắng đi ngoài cho gấp linh bắt. Nó thừa cơ vụt chạy mất bỏ hai cây đủ lại. Nạp bọt, ai mất đủ tới mà xin lấnh.

Chết chìm

Bữa 9 tây, hồi 11 giờ rưỡi trưa, thằng tổng Quảng-Đông Lưu-ngọc-Trân 8 tuổi, con của Lưu-tu-Bôi, ở Boulevard de la somme số 79, chơi dựa mé sông với một đám tổng khác. Trân chạy hụt chơn té xuống sông chỉ cầu tàu số Thương chánh chìm mất. — Qua một giờ trưa lấn thấy mới được. — Chôn

CANTHƠ

Quái dị

Ngày 26 septembre 1921, có một người đàn bà ở Bình-Thủy thăm Cânthơ, tên Trần thị-Sen, đến nhà thương Cânthơ, mà sanh đẻ. Người ấy sanh đặng một đứa con trai lại thêm một cụt thứ không đầu, hình như trái tim, có hai chơn đồng mà thôi. Hình ấy ra khỏi bụng rồi thì chết.

Người mẹ và thằng con mạnh giỏi.

HUẾ

Kiếm tiền công đã

Tục có câu : « Đồng tiền là huyết mạch » thế thời sự gì khiến cho ta mất tiền chẳng phải là đề, thế mà lại có nghề làm cho người mất tiền công rất đung-dị mới tài cho ! Tuồng công nên viết ra đây để cùng độc giả chư tôn nhàn lãm.

Sáng hôm nọ ở một phòng khách của một nhà ga kia trông cả bầy tàm người đàn ông, ba bốn người đàn bà cùng ngồi chờ xe lửa, lúc bấy giờ xóc còn nửa giờ xe mới đến.

Trong bọn hành khách có một đông lão, xem dáng rõ ràng là bậc tri-thức cũng một đông văn nhân ; lại một người đàn bà xem ra bộ nhà giàu, tay lại xách một chuỗi xu chung bọn hai trăm cùng mấy người kia ngồi chờ xe, trò chuyện là quen, chào thưa hỏi hỏi, nghe rõn-rực. Một hồi thấy bầy nhiều người đứng quanh lại mà nghe câu chuyện của ông văn nhân ấy đàm đạo với phụ gia kia ; lúng nghe thời nào là ông văn nhân ấy đoán số phận nói nhiều chuyện chông con nhà cửa cha mẹ họ hàng rõi lần lần nói đến mồ mả hèn đoán bên nào hư, cho đến nơi nào có phước chẳng nơi nào có rẻ cay, vì làm sao mà động phải bệnh tật liên miên, vì làm sao mà phát bạc tiền phong tục ông nói rõ ràng lắm như là một người từng quen biết của người đàn là ấy mấy đều nói trúng việc gì cũng không sai ngoa ; mỗi câu nói trúng thì lại thưởng 5 xu một bảo, chỉ trong 15 phút mà xâu xu hết sạch ! Khi ấy người cũng nghe biết đó là một bậc thầy đia-lý lại kiến cố nghề bói nghề thưởng nhân xem thấy lưỡng quyền của người đàn bà ấy cao lắm mà định rằng tướng sát-phu làm cho người đàn bà phải khiếp phục tài cao mà hỏi lẫn đến sự bói quẻ.

Tiếc thay vừa khi xe đến thì cũng nhau phải lên xe mà trong xe lại làm tiếng ồn ào không thể bói khoa được nữa, thế mà khi đã lên xe còn hỏi hàn nơi cứ chỉ của thầy để còn bọn đến kỳ sau về tìm nữa.

Xem như thế thời kiếm tiền cũng dễ mà ở chỉ sợ cái miệng thầy không linh nghiệm như thường thôi.

Bướm Tiên bay là Bướm Tục ?

Cô Ph. Qu. ở lối Gia-hội gần dưới bờ sông Hương-giang, chiều hôm 13 tháng hãy nay, trẫy hội rước bông điều Hui-Nam mới vô, tối lại cả nhà có ý mệt nhọc vì cùng nhau mới vừa ở Hội về, đêm ấy đuổi đi ngủ sớm an cơm tối xong thời đóng cửa tắt đèn lớn bề đều mỏi lần ngủ.

Bữa hôm ấy trăng lớ mờ sang, giỏ hiu hắt thôi, xem cái cảnh đêm thu mới gặp xem cũng có vẻ đưu hiu ! Cảnh đã khuya, những tiếng ngựa xe đã vắng, các trường hát cũng đã bãi, duy còn lại mới vài nơi an miễu đôi cô tiếng đàn trống và tiếng chầu vàn, chỉnh khi ấy cô Ph. Qu. tính giấc canh khuya mới mình lăng lẽ ra trước sân đi đạo mát. Trong khi ấy trong tai cô nghe tiếng chầu vàn và tiếng đàn tiếng trống, thời khiến cho cái lòng cảm mộ của cô đối với cái tưởng tượng sanh linh dường như quanh mình nhưng bao nhiêu cảnh vật đều là hiển hiện ra các sự trang trong khi hội

HO
trái đất ở
Tên mày
Thì đó bằng-cấp
1. — Mazot
3. — Hồ-thị-Thiệt
5. — Phạm-văn-Ba
7. — Dương-văn-Q
9. — Joseph Huỳ-q-minh Paulu
11. — Ng-tấn-Giỏi
13. — Nguyễn-v-Lâm
15. — Huỳnh-văn-Ba
17. — Lương-ngọc-L Lương.
19. — Ng-công-Thiệ
21. — Đàng-v-Ngọc
23. — Nguyễn-văn-E
Bổn-quán có lời : mới thì đó kể tên Phạm-văn-Ba, con c nhân-Tr flachgia bo thành công.
« LUC-TỈNH T
« Lục-Tỉnh » ; Nam- « Nhựt-báo » Gần cũng đây cho Ai là kẻ đã vui chí Xin giúp giùm cho Vững-bền, rỡ rang Lo mở mang 15-16 Thật là mừng thay Cho những tay vẫ Nam giữ đầy đoàn Nay đặng chủ vẽ-
Cũng phải mới bi Bỉ tân tỉnh luận Ngon bút cùng ng Mấy triều đồng b Thật nên một đ Chỉ các nào thươ Dìu dắt lẫ,tương Rất hết lòng cùng Kia nông thương Cái nên-nhân-nhân Phong-hóa no đ Không nhớ bao
Ngày day danh Thất chí nhơ Chánh-phủ cũng Cuộc sở nguyện Tự đây vinh-dự Rằng giúp lợi c Trước cái lẽ chi Sau nữa là vẻ đ Muốn cho đi đu Thầy đưa nhau Xin tôm mới đ Là đều ích-quố
Cả khen cho v Phước hành y Thai bình, thu Mặt ngôn luận Tân-hóa đương Cuộc hân-hoan Vui nhau mới Tăng đã lòi c Hết lòng, nhiệ Cùng bao giờ Khiến cho lòng Bỉ y lo cho đ
« Lục-Tỉnh-», « Nam- At ôi ghê mà Đã hết hồi y Đất nam là n Rất hồn lch c Chẳng phải ch
Tôi nay thira Xin tặng ra Cuộc đầm-đư Vui vẻ mà Vinh-hanh, n

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỞI NGƯỜI ANNAM Chớ nên lộn thuốc của Ngoại quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rồi và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sảng Algérie quả thiệt là đồ thổ sảng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu *Trái Đất*

rước bông vừa rồi. Vừa đang khi ấy cô đoái thấy ước trên mấy lớp cây là ở trước sân có cái bóng gì thấp thoáng hình như có vật gì bay liệng ở trên khoảng cao xa ấy. Cô đoái nhìn kỹ thời rõ ràng, tuy dưới bóng lờ mờ, mà cũng nhận được một con bướm-bướm rờ rỡ bằng một cây quạt. Cô đủ hồn cảnh và hai cái vui theo lẫng gió mà bay liệng khi cao khi thấp xem là thường lắm. — (Những thứ bướm ấy người thường gọi là «bướm bạc» mà nhứt là những nhà tin phụng sự đồng bóng lại kính chuộng thứ bướm ấy, mỗi khi trông thấy thời cho là bướm ông bà, tin rằng có thánh thần hiển hiện). Khi cô Ph. Qu. đã nhận rõ thời liền phục xuống cúi đầu lạy nghi ngút nghi ngút rồi lại khấn niệm rằng đã được hành phúc mà được tiếp giả Tiên thời xin ngài chứng minh cho đệ xin trở nơi Tiên.... Cảnh khắn vái đã vai lần, con thấy bay liệng nơi ấy, càng lấy làm la mới vào nhà thờ cả nhà đây đem hương đèn vàng bạc và hoa quả ra cung vái, nhưng đầu khẩn đầu vái đến mấy lần cũng vẫn thấy con không bay đi. Cảng lấy làm kinh dị, mới đi đánh thức các nhà đem xôm giăng đầy xem thời cô một thằng bé con nhà ở gần chạy ra đàng mừng rỡ mà bảo rằng : — Ôi may quá! may quá! Hèn gì cả buổi chiều tối tiếm nó mãi mà không được, cầu nói ấy không ai giải ra, bèn đi hỏi thì nó đáp rằng đỏ là một con điểu bướm của nó thả nó chơi mà khi gió to quá dức đây bay mất ; đến nay mới tìm thấy. Lời nói ấy đã giải được một cái nghi an lớn vô cùng; nếu không thì đêm ấy có lẽ làm huyện nào cả một xóm vì một đêu ô-hiêu, ngũ cũng buồn cười !

Tên mấy Học-sanh

Thi đỗ bằng-cấp Brevet élémentaire

1. — Marot
2. — Moisan
3. — Hồ-thị-Thiết
4. — Ng.-v.-Hang
5. — Phạm-văn-Ba
6. — Lai-văn-Chư
7. — Dương-văn-Qui
8. — Nguyễn-v.-Do
9. — Joseph Huỳnh-q.-minh Paulus
10. — Dương-v-Cảnh
11. — Ng.-tấn-Giầu
12. — Huỳnh-v.-Dau
13. — Nguyễn-v.-Linh,
14. — Ta-đăng-Khoa,
15. — Huỳnh-văn-Đay,
16. — Lê-văn-Phung,
17. — Lương-ngọc-Long-Lương.
18. — Ng.-v.-Nho,
19. — Ng.-công-Thiện,
20. — Ng.-v.-Vi,
21. — Đang-v.-Ngọc,
22. — Phạm-v.-Sự,
23. — Nguyễn-văn-Hai.

Bổn-quán có lời khen tặng các học-sanh mới thi đỗ kể tên trên đây, nhứt là M. *Phạm-văn-Ba*, con của quan Đốc-phủ *Phạm-đăn-Tư* Rạchgia học chưa bao lâu mà được thành công.

L. T. T. V.

Báng báo

« LỤC-TỈNH TÂN-VĂN » mở rộng

Tờ-đại phổ-cả

« Lục-tỉnh », « Nam-trung » nay hiệp nhau rày,
Làm ra « Nhựt-báo » mỗi ngày.
Gần cũng đây cũng vì ích chung,
Ai ôi cố đã vui cùng.
Xin giúp giùm cho người đồng bang,
Vững-bền, rỡ ràng.
Lo mở mang lý-tài,
Thật là mừng thay,
Cho những tay văn-nhân quân tử,
Nắm giữ đầy đoàn.
Nay đăng chữ vẽ-vang.

* *

Công-phu mười bốn năm dư,
Đã tân tinh luân khoa ngôn-ngữ.
Ngon bút càng ngày, càng nhơn thêm chữ,
Mấy triều đồng bào hà không xem thử.
Thật nên một đứng báo-chương lo lường.
Chỉ các nhẽ thương trường.
Dìu dắc tỏ tường.
Rất bết lòng cùng quê-hương :
Kia nông thương kỹ-nghệ lần mở mang.
Cái nẻo văn-minh quốc-dân ta dượng tấn bộ.
Phong-hóa nọ đăng thăng,
Không chớ bao giờ cho đang?

* *

Ngày nay danh phận rỡ ràng,
Thất công nhờ chưn quốc độc-giả.
Chánh-phủ cũng các nơi dân xã,
Cuộc sở nguyện chúng ta đặng thỏa.
Từ đây vinh-diệu bao chương-thay là!
Rằng giúp lợi cho nước nhà.
Trước cầu lẽ chánh ta.
Sau nữa là vẻ đẹp thường thường;
Mấy chín đoàn khắp bốn phương.
Thấy đua nhau cho quê-hương ta tấn bộ.
Xin tôm một đều:
La đều ích-quốc lợi dân.

* *

Cả khen cho « Lục-tỉnh Tân-văn »,
Phúc hanh rày đã cao thăng.
Thái bình, thuận-thời,
Mỗ ngôn luận nghĩ chung.
Tồn-hóa dương, rất đúng.
Cuộc hân-hoan ta nay vỗ cùng.
Vui nhau một tấm tình chung.
Tăng đôi lời cả khen đồng-chăng.
Hết lòng, nhiệt thành.
Cùng bao giới Tân-văn.
Khiến cho lòng người khoái-khoán,
Đỗ ý lo chác đời.

* *

« Lục-tỉnh », « Nam-Trung » rày đã thành thời.
Ai ôi ghé mắt, xin mời.
Khá mua xem giúp nhau lấy thảo.
Đã biết hồi ước mơ,
Đặt nam ta mới ra nhựt-báo.
Rất hữu ích cho đời,
Chẳng phải chuyện trẻ chơi.

* *

Tôi nay thừa lúc thành thời,
Xin đăng ra một bài;
Cuộc đàm-đương khai đàn trí, quốn dân tài
Ngày nay đã,
Vinh-hanh, mừng thay !!!

TRƯƠNG-VĂN-LỘC
Kính lộng.

Ngày 18 Octobre 1921

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sơm mai
Nhà nước	7.05
Ngân hàng Đông pháp	7.95
Ngân hàng Hong-kong *Shanghai*	7.95
Ngân hàng Chartered	7.95

GIÁ BẠC ARGENT FIN TẠI LONDRES

	Sơm mai	Trả sau
Tại Paris ngày 12 Octobre 1921		
Ngân hàng Đông-pháp	41 5/8	41 3/8
Ngân hàng Hong-kong	42 5/8	42 3/8
Shanghai	42 5/8	42 3/8
Ngân hàng Chartered	42 5/8	42 3/8

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

	Trả mai
Tại Paris ngày 12 Octobre 1921	
Ngân hàng Đông-pháp	53.04
Ngân hàng Hong-kong Shanghai	53.04
Ngân hàng Chartered	53.04

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 12 Octobre 1921	
Về lợi 3%	55f60
Về lợi 5 % 1916	81.45
Về lợi 4% 1918	65.25
Về lợi 5% 1920	95.25
Về lợi 6% 1920	97.00

VỀ VIỆC KINH TẾ

Tại Havre ngày 12 Octobre 1921

Đồng vải 1re espèce tháng oct.	giá 372/350f	50 ai
2e	— nov. —	371/358 —
3e	— déc. —	370/357

Tại Havre ngày 13 Octobre 1921

Trà phà	tháng oct. giá	150f.25 50 ki-lô
id.	— nov. —	149f. 00 —
id.	— déc. —	148f. 50 —

Tại Paris ngày 12 Octoretre 1921

Đường giá	14 /

Tại Havre ngày 8 Octobre 1921

Cao su giá	4.65 à 4.7?
Dừa khô giá	160 à 170f. 100 ki-lô.
Tiêu đen Saigon giá	140 à 142 50 —
Tiêu trắng Saigon giá	250 à 255 » —
Trà phe Tonkin giá	22» à 27» »

Tại Marseille ngày 22 Sept. 1921

Dầu phộng để vỏ giá	12.50
Dầu phộng lột vỏ giá	147
Đậu phộng giá	220
Đậu đỏ giá	300.310
Bắp Đông pháp giá	»
Gòn giá bột	»

MỄ CỐC

Giá lúa chỗ đến nhà máy Chợ-lớn bao trả lại giá một trăm ki-lô.

Vĩnh long	4.90 tới 5.10
Cái-vồn	5.15 — 5.30
Bến-tre	5.05 — 5.25
Bạc-liêu	5.10 — 5.35
Nam-vang	4.15 — 4.60
Giá thường thường bực trung	4.90 — 5.10

Giá gạo chỗ đến tàu không in thuế xuất-đi, bao lấy luôn, giá một trăm ki-lô.

Gạo Annam n° 1 25 % tấm tử 10.10 tới 10.25	
Gạo Nhựt-bổn n° 2 40 % —	8.90 — 9.20
Gạo Java n° 2 50 % —	7.80 — 8.00
Tấm	7.00 — 7.10
Cám	2.50 — 2.70

Tàu đến Saigon

Chiếc COMMANDANT DORISE chạy ở Pondichery sẽ đến Saigon 16 27 octobre 1921.

Chiếc ARMAND BÉHIC ở Thượng hải chạy qua Hong kong Haiphong, ngày 12 octobre sẽ đến Saigon 16 26 octobre rồi qua Singapore, 28 octobre thay vô Phan-rang.

Tàu chạy đi

Chiếc HAIPHONG ngày 13 octobre, tối một giờ sẽ chạy đi Côn-đảo rồi chạy tuốt qua Singapore.

Tàu chạy Namvian

Chiếc tàu « PHÁN-NUÔN » ngày thứ tư chạy đi Namvian

Vì sao su hút?

Tôi cầm viết luận vấn đề nầy dầy chẳng qua là cái bết nhân tâm nó đục. Chẳng phải dầy là lần thứ nhứt, đã làm phen các nhà soạn báo đã luận luận, bàn bàn « Vì sao mà su hút » song vì kẻ mòn hơi mà chẳng thấu trời xanh, nay tôi tận kỳ tâm nhắc lại lần nữa hoa may có thấu âu đất đỏ. Sách còn nói « Thiên tăng nhơn nguyện » huống là mình dầy công phu chẳng là ai đánh tọa thị điểm nhiên, xây lưng ngành mặt. Từ ngày Âu-châu biến cách khiến nên một lúc su hút, phải rối. Còn nay là buổi thái bình, lại có dứt su thêm mà những con buôn cứ lấy cớ su hút dặng ép người mua hoài.

— Vì sao su hút ? Bởi mấy người bán đồ-vặc, buôn gánh bán bưng, hay giấu dứt su đòi lấy lời (hễ 80 85 su, tội 1 đồng), mấy xâm gia, mấy từng con bán dạo phụng rang, bánh kẹp cũng vậy; như là mấy tiệm chệc nó ép mua đến 7, 8 su mới thôi. Thương hại cho những kẻ quen tánh ở ăn cần kiệm, như mua việc chi cần ích hai ba su, nó ép phải mua thêm vết chi không xài đến, đem về bỏ đó, cho tới 5 su mới thôi. Gian manh ! Mượn cớ su hút nhiễm sự gian manh của tiên nhơn là Tào-Thảo đi truyền nó ép nài cui-li xe-kéo, nấu-ăn don-bàn, rất buồn thay, cho đến mấy ông ăn mặc đồ langsa giống như thông-ngôn thư ký. Buổi dương kim là buổi mưa hòa gió thuận, dân Việt-Nam gối nhuần ân Chánh-phủ; ai ai cũng cho là gặp lúc Trời Nghiêu Đất Thuấn. Hễ nước thái bình thạnh trị thì dân đẩn lạc nghiệp an cư song chưa trọn vui; tuy là việc đổi ba su mà làm cho cả vạn dân đều thán oán, phải nghiền rãn chắc lưỡi.

Hỏi ai là người tước cao, quyền cả thay mặt cho muôn dân trong sáu tỉnh, hỏi ai là người thay mặt cho nhơn dân trong thành phố xin đem tựa nầy tỏ cùng ni là người đủ quyền chấn-chỉnh luật hình, trừng trị một cách nặng nề những tiệm chệc có sử mà không thối lại. Trong châu-thành cho linh luần, chăm nom bắt-phạt một vài tên thì trừng động, lần lần phải tuyệt.

Rồi bài gần gát viết xin trối lại một lời « Chớ bỏ qua ».

Nguyễn-nhựt-Tân.
Saigon

Gia truyền tập

(Recettes utiles)

Muốn làm cho giấy đừng cháy.

Muốn làm cho giấy đừng cháy thì lấy 8 cả-ram *Sulfate d'Ammoniaque*. 3 cả-ram *Acide borique*. 2 cả-ram *Borax*.

100 cả-ram nước, ấm-ấm mà trộn lại và khuấy ra rồi lấy tờ giấy nhúng vào đấy một lát lấy ra để cho nước ấy nó nhểu hết, đoạn mới đem phơi, song phải phơi trong mát.

* *

Muốn cho nấp bản đừng thấm nước hay là dầu.

Muốn đừng cho bản ăn đừng bị thấm rượu hay là dầu hư đi, thì có một phương pháp rất giản tiện, là lấy nấp bản làm cho nó đừng thấm nước gì được. Muốn làm vậy thì lấy một cái lồng trứng gà, khuấy trong nước phèn trắng, rồi trây cùng cái nấp (nappe) bản ấy, để vậy đến chừng nước phèn ấy khô rồi thì nó cứng khích lại chẳng có chỗ nào rượu nhều mà thấm qua được.

Trần-văn-Rích

Trộm cướp

CÀNG NGÀY CÀNG LÔNG

Từ giặc Âu-châu giải giáp, thiên hạ được thái bình. Trong Nam-kỳ ta, việc mua bán và ruộng nương thì có vẻ thạnh hành; chẳng lấy chi là đỗ khổ; mà việc trộm cướp sao nghe càng ngày càng lộng. Chẳng có ngày nào mà nhựt-báo bỏ qua khoản cướp trộm; trộm cướp liền liền.

Nhựt là tỉnh Biênhòa, sự trộm cướp có ý nhiều hơn; vì tỉnh nầy cả núi, cả rừng, quân trộm cướp được nhiều chỗ ẩn tàng, dầu cho linh trảm, cũng khó bề mà tầm soát chúng nó cho đăng. Vì quân trộm cướp, là lủ dân hoang, không nhà không cửa, không vợ không con, không nghề không nghiệp; hiếp bầy hiếp ba, nay ở cụm rừng nầy, mai ở cụm rừng kia, chớ cho thương khách lộ hành mà cướp giựt.

Bạn ngày thì gực đỡ thương khách, tối lại phá xóm, phá làng, trâu cũng bắt, bò cũng đắc, mà đỗ cũng chẳng tha.

Nhứt là miệc: Trảngbom, Dầugiây, Anlộc chẳng có tuần nào mà không nghe trộm cướp.

Cách hai tuần rồi, ăn cướp đánh trại lục lộ; leo lên xe lửa ăn trộm xe máy của đội thơ (convoyeur) ấy là miệc trảngbom. Còn miệc Dầugiây thì chúng nó phá nhà của một người tây qui danh là: M. Planté làm surveillant cho hội cao-su Suzannah nả giựt đồ, rủi cho bữa ấy hai ông bà đi khỏi.

Rồi cách ít bữa nó lại đẻ cô gardien Châvà mà giựt tiền, rồi hôm qua đây là: 9 octobre 1921 chúng nó đón đường ông giả Quản là người bán hàng vặc, lối 12 giờ trưa, chúng nó đánh ông có thương tích qua nặng và giựt gói đồ và tiền bạc chừng lối 80 đồng.

Nói cho phải, hồi mấy năm trước M. Quản-Ngọc còn làm Chef poste Xuânlộc, ông nầy có tánh siên năng, hay đi tuần do tế soát nên việc trộm cướp cũng ít có.

Từ hồi ông quản sáy đổi đi rồi, mấy ông sau đây, đổi lại làm xếp-bót, thì cứ việc xếp-bót ít hay đi lụt soát, bởi vậy quân trộm cướp dễ ngươi, nên mới lộng quyền như thế!

Dầugiây le 10 Octobre 1921.

Huỳnh-ngọc-Bâu.

Mảng M. Lâm quan Trứ

mới nhập-tịch dân Pháp

Mới đặng tin lành ông *Lâm-quan-Trứ* ingénieur agronome, mới được chánh phủ Pháp-quốc ban ơn cho nhập tịch dân Pháp, thật là vinh-diệu thay! xứng đáng thay!

Ông *Lâm-quan-Trứ* vốn là con trai trưởng nam của ông luyện *Lâm-quan-Tường* (tục gọi là thầy cả Tổng Mẫu) ở Huyện-thạnh (Ất Ếch) châu của cô hai *Sáng* người sang lạo chự Tân-An và của ông *Lâm-quan-Thời* điền chủ, cả thảy đều là một nhà danh tiếng. Ông *Lâm-quan-Trứ* lại có soạn một quyển « *Culture du riz en Italie* », từ ngày ở Pháp-quốc về đến nay thì hằng lo việc nông vụ, tánh tình thuần hậu, ăn ở mọi người đều yêu kính thật đáng một nhà Pháp-học được vào dân Pháp.

Tôi xin thay mặt cho bổn báo và nhơn danh tôi mà chúc mừng ông *Lâm-quan-Trứ*.

Trần-văn-Chim

Ẩu phận trăm năm

Nghĩ người sanh trong cõi phong trào nầy, biết bao nhiêu phi phủ, thì thì mới ngày. Vì đầu cho bực nào thì cũng có kẻ khen chê lắm lúc, nhưng mà chẳng vì sự sướng cảnh buồn rầu tính thương nhớ, khi giận dỗi của ta không hề hở động. bởi đó mà làm cho người lo lắng, mất lo đầu bực rạng rỡ không bay, ngất cái thân yêu khó biết mấy. Ngồi cho cang đi rồi, rủi mà cha mẹ, ông bà, e tu cô, chú bác của mình có qua đời rồi, đã của lại, phần làm con chau cũng nên chôn cất cho xứng đáng với công người sanh tạo mà để sự nghiệp cho ta.

May mắn thay bà Nguyễn-thị-Chỉ tuổi đã thất tuần qua đời hồm ngày mùng bốn tháng 9 hồi đây. Cất tang bà hữu mùng 6, cuộc tổng chung thì con cháu bà thiết đã nhứt của ông Ca-Bình đi một đọc mỏn nào cũng rực rỡ, nào là đồ thêu, viễn khẩm bạc, khăm vàng, cái thì bằng cườm, bằng chỉ. Trước giả triệu-minh sanh sau một tôn nhà kẻ sáu, kẻ rạp thầy sắt tung kinh. Tiếng linh sa kể đó, mỏn nào coi cũng đẹp mắt, nhứt là rạp chánh trên dưới chói loa, con khen cho đào tỷ đi coi đều ai khá khen cho một tuý chế tạo, vậy mới đối với kiểm. Tôi là người đi điếu cầu cho bà đặng hưởng chốn tiên phương ngàn năm tự tại.

Cho-gạo
Tiên-nữ NGUYỄN-MỸ-CHÂU.

Việt-Nam Kí-niệm đài

LẠC-QUYÊN

	PHU-LỘC	
Huỳnh v. Qui	2 00	Ng. văn Tiep 1 0
Trần Hưu	1 00	Ng. văn Tiepg 1 0
Ma Chỉ	1 00	Lê văn Tai 1 00
Lam thị Yeu	1 00	Ly văn Thiêm 1 00
Ly Tan	1 00	Dang phước Sanh 5 00
Khưu lịch	1 00	Lâm Ba 1 00
Au Hoa	1 00	Văn Kiau 1 00
Du Lai	1 00	Vưu Hoo 1 00
Tang Đưng	1 00	Trương thị Muôi 1 00
Tang Thuan	1 00	Ly Nho 1 00
Tiêu Nhuan	2 00	Trần phước Lai 1 00
Khưu thị Sen	1 00	Qu. Liêt et L. Nh. 1 00
Thai Tuong	1 00	Qu. H. et Mach M. 1 00
Truong khuon	1 00	Ng. kh. et Huỳnh 1 00
Vương Bình	1 00	D. T. et Ng. thi X. 1 00
Lam Da	1 00	Trần Tây 6 50
Trương Đông	1 00	Lâm Ya 3 00
Hong Moc	1 00	Ng. văn Sang 2 00
Ma Doc	1 00	Lương thị Eng 2 00
Ly Kient	1 00	Trần vinh Khôn 1 00
Huỳnh thị Sus	1 00	Ly thị Lang 1 00
Tiêu Kinh	1 00	Dương Thuy 1 00
To Dinh	1 00	Lâm Thanh 1 00
Ly Tra	1 00	Lâm thị Kha 1 00
Phương Ban	1 00	Huỳnh thị Xuyên 1 00
Thi Chia	1 00	T. Boer D. Minh 1 00
Diep Tom	1 00	Ng. Xương et Du 1 00
Lam Chin	1 00	Bình Phu 1 00
Lam Nghiet	1 00	Thuận et Sonh 1 00
Lam Sen	1 00	L. Cam et M. binh 1 00
Lam Y	1 00	Nghĩa et Hung 1 00
Khưu Chuoi	1 00	Phát et Co 1 00
Thi Keo	1 00	Ng. văn Lốc 2 00
Trau Keo	1 00	Ng. phat Dat 1 00
Thiên Cam	1 00	Lang et Tong 2 00
Thi Pen	1 00	Phong et Thanh 3 00
Trieu Tech	1 00	Tiết et Xu 2 00
Huỳnh Sinh	1 00	Tao nhu Tong 3 00
Thi Kinh	1 00	Chiêu et Tri 3 00
Trieu Song	1 00	Thuch Phô 1 00
Thach Un	1 00	Ngô Tưu 5 00
Thach Pat	1 00	Phan bảo Giả 1 00
Thi Sanh	1 00	Ng. văn Heai 5 00
Mach Dao	1 00	Liêu Hu 5 00
Ngô Xinh	1 00	Quách Thi Chi 5 00
Lam Thanh	1 00	Lưu thi Khia 5 00
Trieu Khe	1 00	Vưu thi Du 5 00
Hua Thien	1 00	Phương văn Lai 1 00
Chau thi Len	1 00	Liêu Ca 5 00
Ngo thi Muoi	1 00	Ly Inh 5 00
Du Choôi	1 00	Thach Thom 5 00
Vang k. Nguyen	1 00	Ng. văn Khuê 1 00
Thai lai	1 00	Vương văn Thân 2 00
Ngô Thang	1 00	Ng. văn Bích 1 00
To Hua	1 00	Ng. văn Tung 1 00
Ngô thi Phang	1 00	Ng. văn Nhut 1 00
Quan Van	1 00	Ng. văn Thơ 1 00
Luong Thang	1 00	Lê văn Ngoan 1 00
Thai van Manh	1 00	Ng. văn Tân 1 00
Phan thi Mai	1 00	Luong v. Loi 1 00
Ng. van Tha	1 00	

Le Président de Comité Régional
Phuôc.

Đặt tiệc, tuy lòng khách
CÓ PHÒNG QUÁ RỘNG TRÊN LẦU
NẤU ĂN THỢ LANGSA
Mỗi phòng có sẵn, quạt điện trên trần
PHÒNG TẮM, PHÒNG ĐÁM CHỖ XỨC SỞ, ĐỀU LÀ TINH ANH SẠCH SẼ
SAIGON - PALACE - HOTEL
NHÀ HÀNG ÂU-NGÔ, đường Ed Charner và Catinat
Mỗi đêm đều có hát bóng cho khách ngồi uống rượu xem chơi.
Chư vị đến xem thử thì chắc sẽ vui lòng.
Ban đêm giờ nào cũng được, chủ nhơn sẵn lòng tiếp rước.

BICYCLETTES ALCYON
LA 1re MARQUE DE FRANCE
GAGNANTE DES
"TOURS DE FRANCE" "BORDEAUX-PARIS"
"PARIS-TOURS"
AGENT POUR L'INDO-CHINE
L. CAFFORT
32.34.36, Rue Catinat
Những vị nào ở Lục tỉnh làm ăn buôn bán chắc chắn, từ tế, muốn trữ mà bán sỉ, hay là bán lẻ xe máy hiệu ALCYON và HERCULE thì hãng cũng bằng lòng ưng cho.

Trường Võ-văn

(Cầnthơ)

Trường Võ-văn xưa nay dạy thi Bằng cấp sơ học mà thôi (Certificat d'études primaires local). — Nay tôn lập thêm ba lớp, dạy ba năm cho đi thi Bằng cấp tốt nghiệp *(Diplôme de fin d'études local ou Brevet élémentaire)*.

Octobre 1921 — khởi tập lớp ba (1re année)
Août 1922 — lập thêm lớp nhì (2e —)
Août 1923 — lập thêm lớp nhứt (3e —)

Vậy nên ngày **17 Octobre 1921**

Khai trường dạy *ớp ba 1re année* có thầy thi tài vào chương và bắt vật thiệt giỏi dạy.

Tiền học định như vầy:

Externe, mỗi tháng	10 p.
1/2 pensionnaire	11 p.
Interne	18 p.

Số học trò thinh chừng 30 trở trở lại mà thôi.

Cầnthơ, le 5 Octobre 1921.

Võ-van-Thom

Kính,

Cùng chư quý vị trong cả lục-châu đặng rõ:

Hãng tôi mới mở một cửa hàng sửa đủ thứ máy, bước sửa bay làm ra mới, những vật phụ tùng đúng theo mỗi thứ máy như xe-hơi cùng là tàu chạy máy hơi vậy v.v.

Nói tóm mốt đều là trong cả vật dùng theo công nghệ hoi kim; hãng giúp tiện cho chư quí vị khỏi lẻ lo lắng.

Hoặc ở xa mà gởi đến thì tôi cũng sẵn lòng cần giúp đặng vừa lòng. Rất rẻ, rất mau hơn cả những xưởng lớn kia, lại tùy theo ý của chư vị như lòng thích muốn.

Xin chư vị chiếu cố tôi rất gởi nhuần.

Kính đôi.
Atelier de Garage L'avalanche
430 à 433, R. Paul Blanchy
à SAIGON.

Xin chiếu cố

Hôi thành tri thân lưu-ban, thì con người sanh sáng ra cũng đồng đẩu hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi đem thầy mổ kinh Saigon có hay chơi lắm, hoặc là cuộc chơi v.v. thì tôi nghiệp cho qui-khách ở lục-châu lên Saigon chơi, mà chẳng đủ khách-sang nghỉ ngơi, làm sự vui thanh, ra buồn. Bởi vậy chúng tôi mới lập ra một tiệm nghỉ hiệu *Nam-trung Khách-sạng* tại đường Nemesis N° 101-103 gần bờ-gốc tiệm cơm-đồ Saigon, phòng ở từ phía theo mặt đường đi, rộng rãi mát mẻ, tử bề và yên tĩnh, lại gần các mối đường xe lửa Cholon đường gần đường mé sông, và ở Biên-hòa, xe Mỹtho, rất tiện cho qui-khách khi lên xuống.

Cái kín qui khách trường tình đồng-bang giúp cho chúng tôi nên vững, thì ơn ấy ghi

Quản-lý.
HIỆP et THẮNG.

Đèn cây hiệu cái mão
CROWN CANDLES
Của Hãng
COMPAGNIE FRANCO-ASIATIQUE DES PÉTROLES

Xưa nước Nam ta thắp đèn thường thì đùng thu cá, đầu mỡ a dầu đu-đủ và dầu phộng, vân vân. Còn trong việc quân hôn tang lễ thì lại dùng đèn sáp. Các thứ dầu nói trên đó, thắp nó thì mắc công khiến cho đèn sáp muốn đùng nó thì lại mắc công xe, coi ra bất tiện quá.

Từ ngày dầu hỏi phát minh, đèn cây xuất hiện thì được tiện cho chúng ta nhiều bề: đã sạch sẽ, ít tốn mà lại tỏ rạng hơi phần.

Như trong việc quan hôn tang tế mà dùng đèn sáp thì giá đã mất mà còn phải mắc công xe, và lại mắc công hơi tìm hoài.

Như nay có thứ đèn cây của hãng **Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles** chế ra đặng thế cho đèn sáp thì nên cho là tăng lắm. Thứ lớn có, thứ nhỏ có, giá rẻ bội phần.

Dùng đèn cây của hãng nầy thì xinh đẹp, lắm. Hoặc đinh miễu chùa chiền, dùng nó mà thế cho đèn sáp thì lại càng hay, mà ít tốn nữa. Nhứt là mấy bực văn-nhân tài-tử nếu thắp đèn cây bạn đêm mà xem sách hoặc đọc *Lục-Tỉnh Tân-Văn* thì được khỏe con mắt.

HÃNG
Etablissements Industriels
DE SAIGON
(Vốn 2.500.000 quan)

Phòng việc ở đường Mac-Mahon mươi bốn số 25 và 27.

Trời thạnh ở Quai de la Marne khanhhoi

Hãng mới nầy là hãng nối nghiệp cho hãng cũ Bonnefoy, chuyên làm những gạch bông hãng xi-măn và chuyên sửa đủ các thứ máy như là **máy xay lúa, máy ép dầu và máy xe.**

Hãng mới nầy từ ngày nối nghiệp hãng cũ Bonnefoy đã sắm thêm khi dụng nhiều lắm cho nên công việc làm đã mau lại thêm giá rẻ.

Hãng mới cũng có bán và sửa xe hơi, lại riêng lãnh lau dầu-biểu cho các hiệu **Hubky** như:

Chandler, Buick, Cleveland, Chevrolet, và các hiệu **Langsa** như:

Grégoire, và Mafilis.

Tỉ ở ngang trong cửa nầy chẳng có hãng nào làm xe hơi giá rẻ như giá của bổn hãng đinh, vậy xin Lục-châu quí khách khi nào muốn mua xe hơi nên hỏi cho biết giá của hãng rồi sẽ đi mua.

Bổn hãng có trữ các thứ độ cho mà hàng và bán đủ các thứ đồ nhớt để chế máy; lại cũng có bán **máy xay gạo và máy xay lúa.**

Bổn hãng đã có danh vọng người Annam xứ nầy, lập ra từ năm 1872, lại cũng đặng lòng người Annam tính cậy.

Vậy bổn hãng kính xin Lục-châu quí khách, cứ bổn hiệu mà đến hay là tư thư thương lượng mỗi khi quí khách cần sắm gạch bông xi-măn, xe hơi cùng đồ chi mà máy chạy, hay là cần bán đồ hiệu hãng sẵn lòng trả lời liền và cũng sẵn lòng toàn tình cho đặng như ý quí khách.

PHAI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

PHARMACIE PRINCIPALE
CỦA ÔNG
L. SOLIRÈNE
nhứt hạng bào-chế-sư
KÊ NGHIỆP CHO ÔNG **G. RENOUX**
ở ngang nhà hát tây, Saigon

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-dương.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cừ-nhơn bác vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách kỹ lưỡng, trông theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ cẩi ẩng hề khi nào lầm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiểu đài sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho y theo toa của quan thầy.

"HERCULE"

LA BICYCLETTE FRANÇAISE
LA PLUS RÉPUTÉE POUR
SON FINI ET SA QUALITÉ

AGENT GÉNÉRAL POUR L'INDO-CHINE
—ÉTABLISSEMENTS—
L. CAFFORT
32, 34, 36, RUE CATINAT
SAIGON

Những vị nào ở Lục-tỉnh làm ăn buôn bán chắc chắn, từ tế, muốn trữ mà bán sỉ, hay bán lẻ xe máy hiệu ALCYON và HERCULE thì hãng cũng hằng lòng ưng cho.

Có thứ rượu mạnh Langas hiệu « BAC-CHUS » mới chơi lạ! Nam-kỳ lần thứ nhứt ngon không có thứ rượu nào bằng
Chỉ một mình hãng **Denis Frères** *trữ mà thôi.*

TRUYỆN
TÔ-HUÊ-NHI trọn bộ (1 à 3)
OÁN-HỒNG-QUÂN (thứ 5 rồi thứ 6 ôn tiếp).
Cả hai thứ đều hay.
Mấy tiệm sách có bán.

CANOT HỚI
Đề chở chuyên mau lẹ, đề tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với
Société Franco-Annamite des Anciens Etablissements
Charles BARDON
Sté Anonyme en formation
Quai de la Marne SAIGON (Khánh-hội)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR Số 620

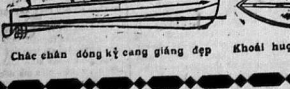

Chắc chắn dòng kỹ càng giáng đẹp — *Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ. Giá rẻ*

Thơ tín vãn lai

Một khuôn đi-doan

Đu 12 Octobre.

Mon cher Ng. d.,

Thơ trước có thuật sự cho cố-giao nghe một ít trong khuôn đi-doan. Chớ thấy người Annam ngày nay theo đạo Chà mà buồn. Bất quá là — trừ phe phu nữ là phe nhe tánh, hay tin tưởng, nên dẫu đạo nào theo cũng được — bất quá là một hai thầy — ấy là số ít, thật ít — một hai thầy còn tính mê-muội, nghe lời vợ, quầy dừa đi cúng, đắc đề tới đâng, và mấy tay điểm cờ-bạc, vì chi tham, tới đứng nép theo tốt chân, lạy xái lâm-dâm, cầu-khẩn Ba-Den theo ngồi đồng gõm đặng đập đồ, hoặc vô ra tiền bạ cho mà ăn một hai sòng vậy thôi, chớ chưa thấy ai đến nhiều hòng lo sự. Đều nầy đây mới đáng lo sợ-thôi. Tôi chẳng biết sao thiên hạ tin rằm-rằm, cho đến tay có học-thức, ra mặt thượng-lưu, cũng là tin; dám bỏ ra ròng, đường khuanh tay hầu, đánh chuôn gỗ mõ. Tôi cũng chẳng biết sao quan trên lại để cho vậy, thật kỳ.

Cố-giao biết từ xưa — vẻ đâm đi-doan — Annam hay tin thầy bói, thầy Pháp và Đồng-Kiến. Nay coi thế không xông, vì thiên-hạ nhâm sự nói đốc kiến kiến ăn rồi, không tin thầy bói thầy Pháp và Đồng-kiến nữa, mới hay ra Cô-Cốt. Cha chả! Cô-Cốt nhiều quá! It ngày, đâu nầy lối ra một cô, cuối kia một cô; nhâm thế làm ăn khá, bắt chước xóm kia mọc lên một cô, làng nọ mọc lên một cô. Chẳng biết trong các tỉnh đã có thứ đó chưa, chớ nói Saigon, Cholon và Giadinh nầy, mà nhứt là Saigon, Cô-Cốt đến trên nửa chục cô đó; mà xét lại cô nào cũng — thuở còn xuân xanh sắc dượm — cô nào cũng là một tay « *thọc-bròi khuấy nước* ».

« Dùng tiếng có quá một chút, xin cố-giao hỉ xả. »

Đêm chừng ngày xuân mơn-mởn, má-hồng phải, anh yến khó nỗi trêu; biên quyền ấy lẽ hằng, khôn ngoan mình tuơn lấy. Ở ngày! Tự xưng là Cốt của bà..... là..... bà gì đó. Nói nghề lên ít ngày, tiếng sao khẩu đồn vang, đã thấy đờn-bà, cũng là đờn-bà, mà là đờn-bà Annam, bao quả hương đang tới coi, rồi Cốt, muốn ăn cho no, mới hay đặt cúng. Chuyện đời, chuyện quá khứ vị lai của người đời, sao khỏi giống nhau; nói mười chuyện lẽ nào trật hết. Miệng nói trúng đặng vài ba chuyện, nhứt là nói: « Cô bụng dạ ở tốt, thấy ai lâm cơn ngay cấp chẳng nử hỏ; mà rủi có chút vô duyên lâm quen, là hễ cô lâm ơn cho sỉ rồi thì họ phân liền trước mặt. Tuy vậy mà không sao, 1 tháng nữa đây, cô sẽ trở nên giàu sang hơn chúng. Hiện bây giờ đây, cũng có người sang trọng muốn cô, mà tại cô, không ưng, nên con trục-trặc. » Huỷ! Thiệt là hay! Người chuyên với ai cũng lấp mấy cái ấy lại mà khen đặt, còn mấy cái nào nói không nhâm, hoặc không toại lòng thì không nhớ đến. Hễ vậy lại còn khuyên nhủ chi em đi coi, mình chịu đắc gồm cho. Mấy vậy mà có Cốt nào có Cốt nầy, hễ nói lên ở-ngập it ngày thì thấy trong nhà thiên hạ vào ra nô nức. Thấy khá, có một hai chủ đờn-ông tham, muốn ra nghề sống chẳng dám xưng mình là có Cốt như các cô, phải xưng mình là Trạng! Cũng ở-ngập một thứ. Nghi có ngán ngẩm chăng? Xét coi cón dân-tộc nào tin đi-doan hơn Annam mình nữa? Lâm lấy lâm ba, bói vậy bói vá, nói xiêng nói quàng, cũng có thể lạm gạm được vậy. Hà chẳng phải mượn sự đi-doan mà gạt lòng người mê-muội đó chăng? Cốt gì, bà gì, nhiều chuyện! Hà nào mà đâm nhập vô Cốt như vậy kia. Đây, có lời mật có Cốt nói với tình-nhân đây, tôi thuật 1 đôn cho cố-giao nghe, để làm chứng cớ.

« Tại đây phố 22 cang, ở đâng Testard khe ròot, có mở có Cốt. Ở-ngập cũng khá, có nam ba đôi vàng, mới sanh tâm thêm đủ ngũ. Muốn một thầy làm việc hằng buổn. Cây mai mối bước rồi, có tưởng việc tram năm tơ tóc. Bởi vậy nhiều khi trưa, vợ chồng đang ở trong phòng cơi mu, bỗng có thân chủ tới. Cô bồ thầy bước ra, chào hỏi rồi, lên nhơn đều ở-ngập. Xong việc thâu tiền lẻ rồi, đưa khách ra, cô vào chủ cũ. Thầy các cô hỏi có:

« Mới đó mà bà nào đâu nhập liền, cho mình ở-ngập, lên mâu dữ vậy? »

Cô cười, mặt ửng đỏ hồng, đáp mà ứng điều; cô nghĩ, đã gọi vợ chồng cần chi mà ngại-ngùng, nên cô cười miễn chi rồi đáp:

« Thì cũng ở buồng, ngập làng, nói phòng ông mà kiến tiền, chứ có bà nào đâu mà nhập cốt! »

Hay, hay, hay, cũng thật là hay; ai hỏi hớ ai, xin hãy lòng tai nghe rõ!

Vậy mà cũng chưa mấy. Còn một cô trên nầy đây mới là quá-quái cho; song nói nầy giờ cũng đã nhiều, xin ngưng để ngày mai sẽ tiếp.

Mộng-huê-Lâu.

Con Rái và cặp cá Lóc

Con Rái xuống mé sông mưu lợi,
Cặp Lóc vùn bơi tới ngang đây.
Bài ta nghiêm mà lòm coi,
Rằng hãy muốn sống chớ nói lầi cùng.
Bây nay khi đơn đang qua bến,
Chớ đâm-đầu chọc giận không thu.
Tánh Lóc nhác-lắt a-dua,
Kiếm đầu trau chuốt chẳng ưa mọi bề.
Thà Lóc mới kết bè hiệp lại,
Đưa đầu cho Rái phủng đưng lên,
Bề-sông lẫn lối qua sông,
Giữa vòi Rái bỗ mới chơn đặp nhồm.
Đặp sau chẳng lối lên cao chết,
Xét lạnh chơn ông giết cả hai.
Lóc nghe chả dám hở mai,
Rằng đưa tôi bên đề lôi thể than.
Ông chẳng xét chất vàng tưởng đoái,
Nỡ đành lòng hãy hoài cho đang.
Rái nghe nói bực cười man,
Bảy ung dung đáp cần than nói gì.
Ông bảo bảy tự đây rằng nhớ,
Cho a đưa tương bọ không hay.
Ninh thân thường phải đưa đây,
Bay man nên bỏ thói nầy là xong.

Tùng-Đức.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Tông-đốc-Phương

BÁN SỈ — *BÁN LẺ*

VẬT THỰC

Vải lụa
Đồ hộp — **Rượu chác** — **Rượu ngon** — **Sữa NESTLÉ** — **Champagne DELBECK** — **Cognac RENAULT** — **Cognac CROIYET** cũ **120 năm**.
ĐỒ TÂN CHẾ BÊN PARIS
Dầu thơm Coty — Dồ, Nôn, — *Chemises* — Bốp da — Dao bàn — Đồ hút—Đồ chưng phòng khách.

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hóa tươi hiện phương Tây và các xứ là theo ý chư vị đặt.

Dây thép đề tắc: Paul Hiệu-Cholon, Dây thép nói: 667.

Le Directeur: *PAUL HIỆU.*
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Liệt-vị hãy mua thứ dầu hỏi hiệu Mặc Hèo (Le Pétrole Ancre) của hãng Compagnie **Franco-Asiatique des Pétroles** mà dùng. Dầu nầy thắp it hao đã sáng sốc mà không có khói. Thiệt là thứ dầu tốt nhứt hàng trong Hoàng cầu.

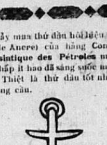

Trong Lục-Châu các tiệm
thay mặt cho hãng
Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles
đều có bán thứ dầu hỏi nầy.

Trông Lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thăm đều chi, xin viết thơ cho hãng **Cie Franco-Asiatique des Pétroles** ở Saigon đường d'Adran, số 4. Ông chủ hãng sẽ hồi âm lập tức.

TRỊ BỊNH YÊU PHẠP
(*Conseils medicaux*)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, bổ máu mạnh tanh, lại có Không tổng tiền, thì hãy mua rượu **Rhum mana** *là rượu thiên-hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nói cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (**Champagne**) hiệu **Tisane Marquis de Bergey**
Thứ nước
Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng
Rượu nầy có một mình hàng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

GRANDE SOIERIE
安 **AN-LỢI** 利
M. Nguyễn-Công đit THẢO
PROPRIÉTAIRE
77 Rue de la Soie, Hanoi.

Hiệu tôi bán sỉ các thứ hàng Bắc thật tốt, giá tính hạ hơn mọi nơi.

Lương xuyến, the la cả, sa, bâng, quế, lượt, lãnh trơn, lông lớn và bông nhỏ, và các hứ hàng tơ lụa khác, trang đen và các thứ mầu.

Các quí khách muốn mua bán lại hay là mua dùng xin cứ viết thơ đen hiệu, tôi sẽ hết lòng tiếp đãi.

BỀN LÓA *đốt có mãn sóng.*
hiệu BEST *và* WIZARD.
Ít tốn dầu.
Không hình lao,
Sáng trắng ngọn.
Không hay nghẹt,
Dễ dàng.
RẺ
Nội Nam kỳ có một mình tiệm
TRẦN-QUANG NGHIỆM
84 đường Espagne Saigon
Gò từ hai hiệu đó mà hỏi.

Trần-văn-Trí

76 rue d'Ahure-Lorraine 76. Tiệm cầm đồ SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy và xe kéo. Bán xe máy và xe kéo. Có tiếng sửa xe kéo cho mướn cũng là xe máy.

Người chủ tiệm nầy đã có làm lâu trong hãng người Langsa mới lập tiệm cho nên đóng xe khéo chắc chắn và kỹ hưởng lắm mà lại bán giá rẻ hơn mấy hãng khác.

Lời rao

Cho mấy chủ xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C.G.M cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hàng nhứt, một cặp 12 $ 50.

Ruột (chambres à air) 5 $ 00.

Bán tại Hãng nhà Cao su, ở đường Doumont Saigon.

Hồ-văn ân-quán

IMPRIMERIE HỒ-VĂN
(*Lithographie et Librairie*)
SADEC VIGLE

In bố số, cung-hỉ, thiệp, *Affiche*, vẽ hình, in hình nói tác là môn gì cũng ăn đặng.

Có bán đủ đồ Văn-phòng và đủ đồ cho học sanh dùng có sổ sách và thơ thông truyền, có bán các thứ nhựt trình quốc-ngữ Saigon.

Có làm con dấu đồng và mũ thung (Gnoutchouc). Công chuyện làm rất kỹ và mau — Giá hàng Saigon.

Xin đồng bào chiếu cố.

Nay kính.

HỒ-VĂN-LANG: Directeur.

Thiệt khéo hạng nhứt

TIỆM-HỌA-CHƠN-DUNG
NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Số 28 Boulevard Paul Bert Saigon.

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 8 cái bằng cấp đấu xảo Hànội. Hình vẽ thiệt tình xảo và đề trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

THƯƠNG-HẢI DƯỢC-PHÒNG

Trồng răng và thay con mắt

Các thứ thuốc bán tại tiệm

1 Hồng đơn thủy (Thuốc con mắt)	0$20
2 Nha thống thủy (Thuốc nhức răng)	0 30
3 Bạch trược hoàn (Thuốc lậu)	0 40
4 Bánh cam tích (Thuốc sáng lá)	3 00
5 Phân trứng ngọ-ký Phần trừ mụng	0 20
6 Hóa đàm chỉ khái thủy (Thuốc ho)	0 30
7 Hồi thảo đường (Trị sang độc)	1 00
8 Lập đề phát lãnh hoàn (Thuốc rét)	0 10
9 Chỉ khái hoàn (Thuốc ho)	0 10
10 Bông gòn tẩm thuốc	0 10
11 Thuốc sổ muối	0 10
12 Đầu sổ	0 20
13 Thuốc cana (ngâm ho)	0 20
14 Tiêng dược thủy (Thuốc xịt lác)	0 20
15 Thu phát cao (Thuốc xức ghẻ)	0 20
16 Bếu mân	0 25
17 Nhứt liêu hoàn (Thuốc trị sang độc)	1 50
18 Khí thống tăng (Thuốc tức)	0 40
19 Chỉ khái đường (Thuốc ho)	0 40
20 Vân sơ hoàn (Thuốc bổ thận)	1 00
21 Phát lãnh tăng (Thuốc nóng lạnh)	0 10
22 Thông trị thủy (Thuốc trừ sáy)	0 20
23 Chỉ khái tăng (Thuốc ho trừ đàm)	0 10
24 Khơn đơn (Thuốc lá chứng)	0 0
25 hồ tăng hoàn (Thuốc xổ)	0 10
26 Bạch phụng hoàn (Biểu kinh dưỡng tử)	1 00
27 Bổ phế thân hiệu (Thuốc ho)	0 40
28 Trừ thương hải	0 10
29 Cam tích tăng	0 10
30 Kim phụng hoàn (Biểu kinh)	1 00
31 Kinh thân hoàn (Thuốc bổ)	1 00

M. TRIỆU CƯƠNG chủ nhơn tiệm cái **dường Marins số 188 Cholon.**

Có gởi thuốc tới tận ở chợ mới Saigon, hiệu Quản-lê-Đường đường Schrœder và tiệm Minh-Phát chợ cũ đường d'Adran số 68

Cáo Bạch

Bổn dược phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều dùng nhằn con « Bướm Bướm » làm tin, chư quí vị có mua thuốc của tiệm tôi hãy nhìn cho được cái nhãn nầy trên đ mới trúng là thuốc của tiệm tôi, kẻo lầm thứ giả nông vào thêm hại.

Bổn hiệu có gởi bán nơi các tiệm thuốc ở lục tỉnh chư quí vị muốn dùng gởi thơ đ n cho tôi, hoặc gởi mandat theo mặt lược hay là gởi contre - rem ourseu ent (nghĩa là đem tiền đ-n nhà thơ mà lãnh thuốc) Còn như chư quí vị muốn hỏi thăm việc thuốc men chứng bịnh hoặc chi thì tôi rất sẵn lòng trả lời lập tức.

Các thứ thuốc bán tại tiệm

32 Thuốc nhứt đầu	0$10
33 Bạt độc tăng (Thuốc trừ độc)	0 10
34 Thế thống hoàn (Bau bụng)	0 20
35 Tiêng dược cao (Thuốc xức lác)	0 20
36 Đông rửa tăng (Thuốc bội rửa)	0 10
37 Tây đốc thủy (Rửa độc)	0 20
38 Dâu thương hải (Thuốc ho)	0 25
39 Huyết trung bửu thuốc bổ	1 20
40 Tế trùng thủy (bổ chứng)	0 20
41 Dầu bạc hà	0 20
42 Chương não dầu trị phong hàng	0 20
43 hương não thủy (phong thấp)	0 10
44 Lợi chạch hoàn (Thuốc kiết)	0 40
45 Bảo độc thủy (Thuốc đau mình)	0 30
46 Hồng dược cao (Thuốc đau mắt)	0 50
47 Thần trừ sáy	0 30
48 Thông lụy thông (Thuốc mắt)	0 10
49 Ích tắc xương tăng bì chứng	1 00
50 Bàm nhung vô sanh hoàn	1 00
51 Thân thông cao (Thuốc nhứt đầu)	0 30
52 Sương phước thủy (Thuốc uống khỏe)	0 20
53 Thước trừ rếp	0 10
54 Tam đao hoàn (Thuốc đờn bà đi ngày)	1 00
55 kim mẫu hoàng, trị đờn bà thai nghén	1 00
56 O kim hoàn, trị đờn bà khi sanh đẻ	1 00
57 Tế hạp hoàn (trị phong)	1 00
58 Hình khôn tăn (Đờn bà khi sanh đẻ)	1 00
59 Thôn đinh hoàn (Thuốc dưỡng thai)	0 50
60 Đoàng minh nhân thủy Thuốc con mắt	0 20
61 bách đan tăng	1 00
62 Tích tả hoàn (Thuốc thương tích)	1 00

Cô sách thuốc chỉ các chứng bịnh rất có ích, khi mình có bịnh chi, dở ra coi thì sẽ thấy chỉ rõ cách thức mà dùng thuốc, chư quí vị ai cần dùng, thì bổn hiệu sẽ gởi cho không.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thày khen ngợi
Chỉ một mình hãng* Denis frères *có trữ mà thôi

PHARMACIE - PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hỏi trước cửa ông HOL''É và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIỆN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE ngài sẽ gởi cho không

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng

ĐƯỜNG LUNG MÔN BÀI 99 và 101

DẤT-HỘ SAIGON

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: xe mui, xe hai banh, xe kiểu, xe-đẩu, xe bố cũng có đóng thêm xe lớn theo kiểu kiểm thời, sơn xe thật khéo, làm bền, người ta đã khen, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn có bảo đảm xe đủ kiểu, bán xe cao-su bằng cây giá rẻ hơn tây chỗ lại, cao-su đặt để thay trong banh, kiểu đơn giản, để bắt kỉ xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây mềm rất khéo và chắc, có bảo yên cốt, chuông đặp hai tiếng, hình để lấy đóng khi đã thưa xe. Sơn xe và sửa xe.

- Cái tên qui khách có đặp đến Đất-hộ xin ghé lại tiệm tôi mới khi trước cui cùng cuộc của thế tình, sẽ có cần đăng mua chi đa thiểu mua giúp lắm người thì tôi rất cảm ơn ba cả.

Cần chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hồi đáp.

Lời rao

Cho mấy ông thợ chụp hình, đầu thiện nghệ đầu hàm chơi

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có tính theo giá bên Tây như: hiệu Kodak — Richard — Gaumont — Demaria — Monobloc v. v...

Cũng có đủ đồ phụ tùng hết thảy về nghề chụp hình và nghề vẽ cảnh (Peinture) hãy sẵn lòng cũng được.

Có khuôn để lồng hình chạm khéo lắm, thứ nào cũng có nhiều bộ hình khác, chạm tốt lắm.

Có chụp hình cho giấy thuế thân nữa.

Có bán kiến, giấy, đủ thứ thuốc sang hình.

Giấy Brômure 1.2 brilliant contraste từ hộp 100 tờ, lớn 13 x 18 thì 5 $ 25 còn hộp 500 tờ thì 22 $ 00.

Có kiến để làm hình mấy xứ nóng nực.

Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

Nguyễn-chí-Hòa

83 Rue Catinat, SAIGON

ĐÓNG GIÀY bằng DA bền tây hết.

Làm NÓN CASQUES bằng NỈ CHAI (LIÊGE) và CÂY MÓP kiểu rất xinh đẹp.

BÀN SĨ rất nhiều mấy món kể ra sau nầy: GIÀY TÂY, NÓN CASQUES, GIÀY HÀ DA LÁNG, DÉP DA LÁNG, GHẾ XÍCH-ĐU THONETS, KHÂC đủ kiểu CON DẤU đồng và chạm MỘ BIA ĐÁ. Có CATALOGUE (SÁCH MẪU) gởi đi tăng qui khách.

Xin CHÚ-TÔN chiếu cố tôi rất cảm ơn. BÁN SĨ giá thiệt rẻ.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA, kính mời.

Nam-Việt Khách-lâu

HÔTEL D'ANNAM

N° 30 Bd Charner và Carabelli Saigon

HUỲNH-HUỆ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng qui khách rõ: kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Nam-việt Khách-lâu) cũng có dọn phòng ở dưới đất rất cận tiện cho quí khách.

HÃNG ông P. Ribeyrolles et Cie

10, Place du Château d'eau, Saigon

số 10 gần giếng nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hãng Ông F. H. SCHULE.

Có thợ rập máy giỏi ở tại hãng.

MẮY TỐT CHẮC — Ai muốn sắp đặt thế nào, thì chỉ giùm không ăn tiền công.

Văn đàn

(Partie littéraire)

Hoài Tình

(Liên huồn ngũ thủ)

I

Hỏi chàng có biết lắm lòng đây?
Một gánh tương tư chất chứa đầy.
Mối thảm ngâm người ân khó gượng.
Giọt sầu lại lăng biết sao khuây.
Dã không xe chỉ đừng trao mối.
Bao nỡ ăn cơm lại dở dây.
Dưới nguyệt chén thề coi nhỏ chẳng.
Cùng nhau cang đặn tóc tai nầy.

II

Tóc tai nầy đã chấm bên vai.
Khó nỗi tình riêng biết tỏ ai.
Nhường mặt đóm hoa, hoa lẻ ẩn nói.
Thông lời hồi nguyệt. nguyệt ngơ tai.
Thành sầu chất ngất xây xây mãi.
Biển ái mênh mông đợn đợn hoài.
Dà biết cảnh nầy theo cảnh nầy.
Nhưng mà ai có thấu cho ai.

III

Đau đớn chi hơn vợ cách chồng.
Nghĩa trước đã thề cùng nhựt nguyệt.
Tình sau nghĩ thợn với non sông.
Dòi dàng nam bắc kìm chân đa.
Ngăn đặm sơn xuyên mũi xát lòng.
Tiếng để ngâm sầu nghe đeo đẳc.
Đêm thu canh lụng nhớ rồi trông.

IV

Nhớ rồi trong có thấy chi đâu.
Ước đặng Trường-Phong gặp bắt câu.
Mịch mịch dầu nan che nắt ngõng.
Hiu hiu ngọn gió dực lòng sầu.
Trước mui chia bạn hoa xân nhuy.
Lang-cầu ly tình luy thấm bâu.
Phải gặp tiên ông xin hỏi thử.
Ngày nào cho đặng hiệp cùng nhau.

V

Cùng nhau chẳng vợ đặng sum vầy.
Kẻo lấy lâu nay ép rẽ bầy.
Son sắc hằng gin khi cách mặt.
Dà vàng xin nhớ thuở giao tay.
Tiếng quyên sang khúc tơ lòng rối.
Giọng hề trở cảnh nước mắt đầy.
Trời biển thâm trông tin nhạn cá.
Hỏi chàng có biết lắm lòng đây?

Lâm-Sanh (*Phnom Penh*)

TỰ DO DIỄN ĐÀN

(Tribune libre)

LUẬT TIỀN

Đồng tiền là gì? Có phải đồng tiền là huyết mạch của chúng ta chăng; có giống chi mà qua đồng tiền cho nhọi, chúng ta sanh ra nhằm buổi thời dợi nầy, muôn việc đều khó.

Đấng tu mi nam tử, hai vai nặng triệu triệu. Nếu thế lực yếu thì làm sao gánh vác việc đời cho tiện, dầu cho kẻ thông minh gì mà ôm lấy chữ bẩn, lòng độc lo đèn nợ nước, dạ ăn cần giúp ích cho quê-hương, mà bị chữ bẩn nó làm hại cho thân, ra ăn nói ít ai kiên vị.

Tôi cũng chân thấy có hiếm người tiền của hoặc ông hà, cha mẹ để lại phụ ấm cho con cháu, dư muôn, dư ngàn, ý sẵn tiền của hàng hiếp kẻ nghèo nàn, lấy của ấy mà xúi nó làm hại cho người, thật mấy kẻ ấy nhứt điềm lương tâm chẳng có, duy có cây thế lực đồng tiền mà thôi, nỡ quên ơn trước nghĩa sau, phải mấy người đó nghĩ như vậy: Có khi cha mẹ ta thuở sanh tiền làm đó mà hỏi xót con mất, nhịn ăn nhịn đó, cho nên ngày nay mới có cho ta số tiền to tất như vầy, là ơn nặng biết dường nào.

Nầy không đâu! Ý (vai mang tai bạc kẻ kẻ, nói hãy nói ba chưng nghe rầm rầm) nên mãn đời kẻ mà nói như vậy có biết gì là giống gì ở đâu, tế ra cái tánh đốt mắt, phải mang hại hoài.

Chớ ai lại chẳng biết thế lực đồng tiền là mạnh, đồng tiền nó làm yếu ra mạnh, dại ra khôn, chết ra sống, đen ra trắng, là sự thường, mà cũng theo thế, chớ chẳng phải ai cũng vậy, còn như kẻ ngu xuẩn dầu cho thế lực nào thì cái ngu cũng còn ngu, lo có tiền bạc nhiều thì cũng chẳng ích vào đâu, một năm chỉ cúi năm bọ có biết lấy số tiền ấy mà làm thế nào cho đáng mặt người có tiền theo hồồi văn-minh đâu, có biết giúp cho quê-hương là gì đâu.

Tôi nói lóm một đều là: Số tiền to tát mà nó lấp vào mấy tay đốt nát, thì là một số tiền chết rồi đó, khó nỗi vậy vùng cho ra khỏi mấy tay ấy.

Chư khán quan nghĩ thử coi, người thông-minh sanh nhằm buổi kim-thời, nếu mà số tiền to tát ấy mà nó lấp vào thì chẳng khi nào chịu điềm nhiên tọa thị đâu, chẳng sanh phương thế nầy thì cũng tìm thế kia, sao cho giúp ích quê-hương, ngỡ hầu tránh tiếng bọn Khách trú nó khi thị dân Nam ta. Nghĩa là đồng tiền của mấy ông ưu thế mẫn thời nó đời đổi luôn luôn không thế nào nó nằm êm một chỗ, ấy là một số tiền sống đó!!

Lê-bá Thọ, *à Cai-vôn.*

HÃNG DẦU

Trương văn-Bền

CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và tốt.
Dừa, không có mùi hôi.
Mè, thơm.
và « Bông, giá rẻ để thơ-bạc dùng.
« Bánh dầu Dậu-phộng, thực tốt.
« « Đủ-đủ.
« « hột Gòn.
« « Dừa, để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ HẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hãng tôi mua Dừa-khô, Dậu-phộng, Mè, hột Gòn, hột Bông, hột Đủ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mới đến nhà, hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi kiểu và sản lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay kính,

TRƯƠNG-VĂN-BỀN

Hội-đồng Quản-hạt.

số 47, đường Cao-mên, số 47.

CHỢ-LỚN.

TIỆM ANNAM

Đóng giày và may y phục Langsa

Lê-văn-Bền, *Kế-nghiệp*

cho nhà PHÚ TOÀN

17-19, *Rue Amiral Courbet*

(*Halles Centrales*)

SAIGON

COLLABORATION FRANCO-ANNAMITE

Đóng nghiệp tây-nam

Ta lấy làm toại chí mà nghe nói rằng cái hãng PHARMACIE CENTRALE CỦA M. LÊ-VĂN-MINH QUẢN-LÝ, sẽ đổi tên từ rày, kêu là hãng PHARMACIE CENTRALE FRANCO-ANNAMITE.

Ta cũng hết lòng mừng cho cái chữ hiệu mới nầy, mà ma nhờ sự sắp đặt lại thì ta hiểu được cái mục đích của hãng nó sẽ dần dần RA CÀNG NGÀY CÀNG LỚN.

M. LÊ-VĂN-MINH LÀ THẦY BÀO CHẾ HẠNG NHỨT CỦA THƯƠNG LỚN TẠI PARIS, NHẬP TỊCH LANGSA, CŨNG CỨ VIỆC LÀM QUẢN-LÝ HÃNG NÀY, MỘT MÌNH SÁNG SỐC, THEO CHỨC TRÁCH CỦA MÌNH, VIỆC THÌ CÁCH BÀO CHẾ CỦA HÃNG, NGHĨA LÀ CÁC VIỆC CHUYÊN MÔN SƠ KHỞI, VÀ HÓA HỌC.

Hãng nầy, trừ những thuốc tinh anh, không hề sai chạy, của hãng DROGUERIE COMMERCIALE DE L'UNION còn buôn-bán thì như của người Phansa, mà sáng sóc thì thầy có bằng thiện nghệ bào chế.

Nhờ như vậy mà ta được chắc các thứ thuốc của ta, hơn các thứ thuốc khác, không còn phải kiên dè, như trong xứ nầy thường hay cản dùng, mà nhiều khi bị bệ trễ, thất thiểu, tại đường thông qua với Mẫu-quốc ngoài biển không chừng, lại thường làm cho thuốc-đia của ta, có cần cho làm cũng không có hàng cho kịp.

¿KỲ TÀU HỒI BÊN MẪU-QUỐC, MỚI GỞI QUA QUÁ NHIỀU, NHƯNG THƯỚC MEN QUA QUÁ PHỤ-TÙNG THEO HÓA HỌC. Được như vậy thì các bình hoàn có đủ thuốc theo Nam) nầy, GỞ VIỆC LO MẠNH GIỎI cho hết thảy nhơn dân Nam-kỳ ta.

Ai mau mắn

mua được giày đã lôi lại rẻ

Tại hãng ông A. *Richaud*, kế nghiệp hãng *Tournier và Compte*, đường Catinat Saigon. Có bán các thứ giày thượng hạng tốt như thứ EVEIL SAM — AU COQ mà một đôi có 60 quan (francs).

HÃNG NGÀNH VÀ NGƯỜI THAY MẶT trong cả hoàn cầu HÃY HỎI SÁCH có hình Hãng chánh xá hãng ngàm số cho không

ở Saigon 56 1, Quai de Belgique

HÃNG DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

BÁN SỈ — BÁN LẺ

HÃNG BÁN Giá rẻ hơn hết TRONG HIỆNG CUY DÔNG

ở Nam-van (PNOMPENH) góc ĐƯỜNG PROVECTORAT và ĐƯỜNG DE VERNEVILLE

Hãy đến viếng kho chúng tôi, khó thiệt tốt và lớn hơn hết trong cõi Đông-pháp, hay là viết thơ cho chúng tôi mà hỏi giá, thì chúng tôi sẽ tiếp rước và trả lời một cách tử tế lắm.

Có một mình hãng nầy thay mặt cho:

— Hãng Ciment Portland Artificiels de l'Indochine, ciment ở Tonkin;

— Hãng xe hiệu Decauville: Xe rùa, đường rầy, các món phụ tùng thay đổi theo xe rùa và đường rầy;

— Hãng xe hơi hiệu " Berliet ": Xe hơi dùng thường và xe chở đồ (camions).

— Hãng Ripolin: Dầu sơn Ripolin;

— Hãng thuốc súng: Hột nổ ngòi và thuốc súng;

— Hãng Larbaud Saint Yorre: Nước suối và thuốc ngâm hiệu Larbaud Saint-Yorre;

— Hãng Bergougnan: Vỏ và ruột xe hơi hiệu " Bergougnan ";

— Tủ sắt " Le Gaulois " cay khóa không được và đốt không cháy. — khóa có lực tốt hơn khóa có chữ:

— Hãng xương tàn ở Tonkin: Phân vài ruộng và đất trồng tiêu.

Đồ thứ:

— Đồ dùng về việc trồng tiêu: Cây ruộng, cây xới đất, cuốc, và, rựa, đồ vật dụng cho mấy sở trồng tiêu;

— Đồ dùng cho những người lành việc làm: Đồ khí dụng cất nhà, sắt để dùng đóc sang, đã sắt đẹp, tròn, vuôn, sắt làm nồi hơi (chaudière), sắt hằng một đen và xi kẽm, kẽm lợp nhà bồm để đem nước vô ruộng, bồm nhà cửa, van van., ống gan hiệu Turquet, ống xi kẽm, ống chi để dùng đặt đường nước, ống thép dùng theo nồi hơi (chaudière ống đồng và thao;

— Vật dụng làm nhà: Song hồng cửa, ống khóa, bản lề, chốt sắt, đinh, ốc, bù-lon boulons), giấy kẽm mành mành đức, mành mành; mi nhôm (aluminium), đèn, bàn ủi, lò, bàn chải, sáp đánh đồ, sáp ong;

— Hãng, ghế hiệu Thonet thiệt;

— Những vật dụng như bàn cẩn vàng, thuốc súng, dầu sơn, dầu trong, produits chimiques giấy gai, gây cables, bố may buồm, bố làm sào, bố làm mui xe kéo, xe hơi và nước hỏi tưới nhà.

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

PANSEMENTS — LABORATOIRE — SPECIALITES — PRODUITS CHIMIQUES — PHOTOGRAPHIE — DROGUERIE — PARFUMERIE — HERBORISTERIE — ACCESSOIRES — BANDAGES

L. SOLIRENE
PHARMACIE PRINCIPALE
FONDÉE en 1865
SAIGON

MAISON DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARAP

(Tiếp heo)

Các hoàng huynh ôi, nào phải ai lạ, tôi vốn là em ruột đây, mẹ của em là Bi-du-Ve, em từ nhỏ nhờ ơn hoàng thúc Xa-mã-đi nuôi dưỡng. Rồi Cô-da-Đắc lại day qua nàng ấy mà nói rằng: Qui-nương ôi, khi quí nương cũng vui lòng thu thứ cho tôi trào trừ trước mặt nàng việc dầu đánh tánh đó, mà nay đã nói lộ ra rồi, tôi trưởng khi việc thành thân của đôi ta, trước qui-nương vẫn tưởng rằng không xứng nổi thứ, nay biết rằng xứng lắm. — Nàng công-chúa đáp rằng: thưa điện hạ, nào phải như ý điện hạ tưởng vậy, cái việc làm của điện hạ và tánh tình hèn hiệp của điện hạ, càng ngày càng làm cho thiếp thêm phục, nên muốn gở thân bèo mây chu thiếp cho đặng an đó đây thì tưởng cũng chẳng cần là phải người con vua châu chấu.

49 ông hoàng nghe Cô-da-Đắc nói thiệt tên họ, thì làm bộ mầng rỡ vuốt ve và lắm, mà trong lòng lại càng thêm tật đố lắm. Nên đêm nọ, khi hai vợ chồng Cô-da-Đắc ngủ mê, 49 ông hoàng lén kéo nhau đi nơi vắn vẻ, xa xa đó, nhóm nhau bàn tính, quên phức cái ơn day của người cứu mình khỏi lị thầng mọi đen nuôi sống ân tươi, lại dành lòng tìm lo mưu kế mà giết người chết đi cho rồi. Một người nói rằng: không chi hay hơn là giết phức nó chết cho rồi, vì nếu phụ hoàng hay rõ rằng nó cũng là con ruột thì cái thương lâu nay đó càng gia lên, rồi lại nghe nó có tài hay giết chết thằng mà lỉ đứa bất sống hết cả 49 anh em minh, thì lại càng khen nó lắm, chắc hoàng phụ sẽ lập nó lên đông-cung phòng ngày sau nó kế vị cho phụ-hoàng, rồi cả 49 anh em minh phụng tung hô nó, vàng mạng nó hay sao? Lời luận fy hạp ý lắm, ai ai cũng đều chịu, nên tính nhau đi tới chỗ Cô-da-Đắc ngủ mà ra tay. 49 anh em sẽ lén vẻ trại, thầy đều cầm dao, a vào chêm bồ Cô-da-Đắc vựn đương ngủ vùi, chưa không biết bao nhiêu vít rồi bỏ đó cho nàng Công-chúa ấy mà kéo nhau trở về thành Hà-giang, qua ngày sau thì tới.

Đức vua hay 49 người con mình về thì mừng rỡ lắm, vì những tưởng là hết trông rồi. Đức vua hỏi 49 người bởi sao mà đi lâu ngày như vậy. 49 anh em đầu kin việc thiệt, không nói thẳng mọi bắt, cũng không nói cho Cô-da-Đắc cứu mình, duy nói rằng đi sang qua mấy xứ kế cận, thấy người non xinh đẹp, người vật an thụ, nên ở chơi và xem phong cảnh.

Còn chàng Cô-da-Đắc thì nằm trên vũng máu, cứu mình đã chết rồi. Vợ chàng ngồi một bên khóc kể ơn sớm, bức đầu bức cỏ, nước mắt xuống như mưa, lới ta thầng không sao kể lại cho xiết. Nàng kể từ hồi từ đoạn, nói rằng: Bớ Cô-da-đắc rất yêu dấu ôi! chàng vẫn còn là người trần-ba hay là vong linh đã phưởng phất theo chôm mây trận gió. Ai giết chàng? đó là cái tay phụ bạc của anh em ruột chàng nhờ chàng cứu sống, nay đã nhẫn lòng giết chàng đó; nào có phải là ruột thịt chi, đó là quỉ sống, nó bao chàng mà Bớ quân rừng rú kia ôi, dầu bây là ai, thì một ngày kia bây cũng sẽ thấy ai, thì một ngày kia bây cũng sẽ thấy trời cao quả báo cho bây vì sự lấy ơn làm oán như vầy. Ôa, mà sao ta lại đổ thừa cho mấy người ấy kia. Ta trưởng khi chàng chết đây là vì một thiếp đó thôi. Bởi chàng muốn chung chịu cái phần số khốn nạn của thiếp, là cái phần số lận đận lao đao nó vẫn theo thiếp từ khi thiếp ra khỏi cung điện của vua cha thiếp, bởi rứa nên chàng mới bị lây cái đều rủi nhiều lành it như vầy. Trời đất ôi! đã định cho thiếp cái cần phần vô doàn lạc bẻo như thế, nếu không muốn cho thiếp có chồng con từ tế như người ta vậy thì sao lại còn khiến cho thiếp có chồng rồi vì chồng mà phải đau đớn trong lòng như thế, dô, người nầy là hai rồi, thầy đều bị chết hết khi thiếp mới vững lòng mà gởi phận trao duyên.

Những lời thân oán trên đây, vẫn cũng còn nhiều tiếng thê thảm hơn nữa là những lời của nàng công-chúa Diệt-da-ba nhìn thấy chồng như khúc gỗ mà thân oán đó. Tưởng là chàng chết rồi mà hồi lâu lại thấy chàng còn thở hoi hóp, nên nàng chạy dòng vào xóm xa xa mà tìm một ông thầy thuốc. Hỏi thăm người ta chỉ, rước đặng một ông thầy, tức tốc đem nàng đi tới chỗ đó, mà khi vẻ tới thì chàng Cô-da-đắc đàn mất, nên định rằng khi nàng đi thì thủ dử đã tới lôi thầy chàng rồi. Nàng càng rống khóc hơn nhiều nữa, ông thầy thuốc thấy cũng mủi lòng không nỡ để cho nàng như vậy, nên khuyên nàng về nhà ông mà ở đở rồi sẽ tính.

Nàng lúc ấy tấn thối lưỡng nan, nên nghe theo ông thầy thuốc mà về ở trong nhà ông. Ông thầy thuốc, không biết nàng là người hàng phẩm cao thấp thế nào, mà thết đãi nàng tử tế lắm. Ông hay kiếm lời an ủi nàng, trưởng là cho nàng bớt buồn thảm, chẳng để càng an ủi nàng càng nhớ lại mà sầu thảm nhiều hơn. Ông thầy vậy, nên bừa no ông nói rằng: Xin qui-nương hãy thuật việc hoạn nạn của qui-nương lại cho tôi biết, qui-nương nhà cửa ở xứ nào và bởi sao mà phải vui vẩn trong hoạn họa như vậy? Tôi tưởng khi tôi biết dặng việc qui-nương, tôi sẽ bày biểu cho qui-nương được. Qui-nương cứ rầu buồn thê thảm hoài làm cho qui-nương quên lửng rằng đâu bịnh ngặt nghèo sống hồi còn có phương hay điều trị được chớ chẳng không.

Ông thầy thuốc nói hay lắm, nên lọt được vào tay nàng. Nàng bèn thuật hết các đều tai hoạ cho ông thầy thuốc nghe, chứng thuật hết rồi, ông nói rằng: Qui-nương ôi: thì việc đã lỡ như vậy, xin qui-nương hãy nghe theo lời tôi phân giải, là phải cho gần chỉ và cho dạn lòng mà làm trên cái phận sự cho thiếp đạo vợ. Qui-nương phải bảo thủ cho chồng. Nếu qui-nương đừng tội tôi, dầu vào nơi nước lửa, tôi cũng chẳng dám từ nang, miễng giúp qui-nương làm trọn cái bổn phận của qui-nương là vợ đối với chồng. Tôi khuyên qui-nương đến thành Hà-giang. Vua thành ấy nhơn tử và công chánh lắm, qui-nương hãy nói cho người biết cái cách của 49 ông hoàng ở cùng chồng qui-nương làm sao, chắc là người sẽ lấy đều công trực mà làm cho ra lẽ.

Nàng đáp rằng: ân-nhân nói đều ấy rất phải, thiếp phải làm việc bổn phận thiếp là phải bảo thủ cho chồng. Bởi ân-nhân có lòng lân mẫn, quyết giúp thiếp cho xong việc, nên thiếp tính đi tới thành Hà-giang mà bảo thủ chồng.

(San sẽ tiếp theo)

SAIGON — IMP. DE L'UNION

L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le tirage à: Trois mille 6 ex